

DOKUZ EYLUL UNIVERSITY INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON MIGRATION: THE CURRENT STATE OF MIGRATION

3-4-5 April 2024

Cambridge
Scholars
Publishing

CALL FOR PAPERS

KEYNOTES:

Prof. Dr. Deborah Anker / HARVARD UNIVERSITY / USA

Prof. Dr. Adrian Nastase / Former Prime Minister of Romania / ROMANIA

Prof. Dr. Jane Freedman / UNIVERSITY OF PARIS / FRANCE

Prof. Dr. Paola Todini / e-CAMPUS UNIVERSITY / ITALY

Prof. Dr. Ali Khashan / ROMA LINK UNIVERSITY / ITALY

Prof. Dr. Mehssen Macary / LEBANESE CANADIAN UNIVERSITY / LEBANON

Prof. Dr. Saeid Mirzaei Yengejeh / UNIVERSITY OF OTTAWA / CANADA

Dr. Moira Dustin / SUSSEX UNIVERSITY / UNITED KINGDOM

UNHCR TURKEY REPRESENTATIVE

Conference Convenor: Prof. Dr. Sibel Safi / DOKUZ EYLUL UNIVERSITY / TÜRKİYE

Yer: Dokuz Eylül Üniversitesi / İZMİR

<https://migrationconference.deu.edu.tr>

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ ULUSLARARASI GÖÇ SEMPOZYUMU

GÖÇ: MEVCUT DURUM

DOKUZ EYLÜL UNIVERSITY INTERNATIONAL SYMPOSIUM

ON MIGRATION: THE CURRENT STATE OF MIGRATION

GÖÇ: MEVCUT DURUM

3-4-5 Nisan 2024

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ, İZMİR TÜRKİYE

DAVETLİ KONUŞMACILAR

- Prof. Dr. Deborah Anker – HARVARD UNIVERSITY – AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
- Prof. Dr. Adrian Nastase – Romanya Eski Başbakanı – ROMANYA
- Prof. Dr. Jane Freedman -UNIVERSITY OF PARIS – FRANSA
- Prof. Dr. Paola Todini – e-CAMPUS UNIVERSITY- İTALYA
- Prof. Dr. Ali Khashan – ROMA LINK UNIVERSITY – İTALYA
- Prof. Dr. Mehssen Macary – LEBANESE CANADIAN UNIVERSITY – LÜBNAN
- Prof. Dr. Saeid Mirzaei Yengejeh – UNIVERSITY OF OTTAWA – KANADA
- Dr. Moira Dustin – SUSSEX UNIVERSITY- BİRLEŞİK KRALLIK
UNHCR Türkiye Temsilcisi
- Konferans Düzenleyicisi: Prof. Dr. Sibel Safi – DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

DÜZENLEME KURULU / ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Mahmut AK Dokuz Eylül Üniversitesi Rektör V. (Başkan)

Prof. Dr. Mehmet Refik KORKUSUZ, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Sibel SAFİ, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan V.

Prof. Dr. Asuman ALTAY, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Çağnur BALSARI, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Oğuz SANCAKDAR, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Hacı CAN, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Mine AKKAN, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Hakan KAHYAOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Olca SÜRGEVİL DALKILIÇ, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Lale Burcu ÖNÜT, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Koray DOĞAN, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Uğur TÜTÜNCÜBAŞI, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Behiye EKER KAZANCI, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Ali Gümrah TOKER, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Recep DOĞAN, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Serdar NART, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Erhan BİRBEN, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Levent YILMAZ, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Gözde KAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi

Doç. Dr. Sevgi ÇİLİNGİR, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Uğur SAMANCI, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe FIRAT ŞİMŞEK, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet Meslek Yüksekokulu

Dr. Öğr. Üyesi Ali Haydar YAĞCIOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Türker ERTAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Cansu KOÇ BAŞAR, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Betül ERKANLI BAŞBÜYÜK, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Dr. Öğr. Üyesi Burcu YAĞCIOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Dr. Ali Selkor ATAK, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Dr. İsa BAŞBÜYÜK, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Dr. Ekin TUNA, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Aktan ÖZKAN, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Alp KOCAOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Egemen KARACA, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Arda Doruk KÖSE, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. İsmail ATAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Arş. Gör. Muhammed KURNAZ, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi

BİLİM KURULU / SCIENCE ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Mahmut AK, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektör V., Türkiye

Prof. Dr. Deborah ANKER, Harvard Üniversitesi, USA

Prof. Dr. Paola TODİNİ, E-Campus Üniversitesi, İtalya

Prof. Dr. Mehssen MACARY, Lebanese Canadian Üniversitesi, Lübnan

Prof. Dr. Ali KHASHAN, Roma Link Üniversitesi, İtalya

Prof. Dr. Mustafa Temmuz OĞLAKÇIOĞLU, Saarland Üniversitesi, Almanya

Prof. Dr. Mehmet Refik KORKUSUZ, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektör Yardımcısı,
Türkiye

Prof. Dr. Sibel SAFİ, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan V., Türkiye

Prof. Dr. Asuman ALTAY, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü,
Türkiye

Prof. Dr. Çağnur BALSARI, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı, Türkiye

Doç. Dr. Moira DUSTİN, Sussex Üniversitesi, UK

İÇİNDEKİLER

THE EXCLUSION CLAUSES UNDER INTERNATIONAL REFUGEE PROTECTION IN INTERNATIONAL REFUGEE LAW AND THE STATUS OF CHILD SOLDIERS	11
İkbal Sibel Safi	11
CULTURE OF IMPUNITY AND THE CASE OF ROHINGYA GENOCIDE IN MYANMAR.....	12
Md Mahbubul Haque	12
A DOUBLE-EDGED SWORD IN REFUGEE LAW: THE MEMBERSHIP OF A PARTICULAR SOCIAL GROUP.....	13
Vahit Mert Körpe	13
SIĞINMACILARA YÖNELİK İKİ FARKLI GEÇİCİ KORUMA REJİMİ: TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİLER VE AVRUPA'DAKİ UKRAYNALILAR	14
Ayla Çalışkan	14
GÖÇ NÜFUSUNU YÖNETMEK İÇİN BİR POLİTİKA ARACI; HUKUK VE ENTEGRASYON ÜZERİNE ETKİLERİ	16
Ayşegül Karpuz Tör	16
SURİYELİ BİREYLERİN TÜTÜN KULLANIM DURUMLARI VE NİKOTİN BAĞIMLILIK DÜZEYLERİ: MANİSA SALİHLİ ÖRNEĞİ	18
Gözde Yılmaz Tuncel.....	18
Görkem Yararbaş	18
Derya Şaşman Kaylı.....	18
GEÇİCİ VE ULUSLARARASI KORUMA STATÜSÜNDEKİ BİREYLERDE ALKOL – MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU İLE GÖÇ İLİŞKİSİ: İZMİR ÖRNEĞİ.....	20
Mina Emine Akça.....	20
Yusuf Kurtulmuş	20
Demet Havaçeliği Atlam	20
TÜRKİYE'DE EĞİTİM GÖREN SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİK DERSLERİNE OLAN İLGİ VE YAKLAŞIMLARININ MÜZİK ÖĞRETMENLERİ GÖZÜNDEN İNCELENMESİ	22
İdil Gülcan.....	22

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

MÜLTECİ HUKUKUNA BAĞLI YAŞAM VE SOSYAL DIŞLANMA: TÜRKİYE’DEKİ GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜ ALTINDA BULUNAN SURİYELİLER ÖRNEĞİ.....	24
Ahmet Taha Arifoğlu	24
GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI SUÇUNDA ELKOYMA VE MÜSADERE.....	25
Ezgi Çırak Karalı.....	25
YABANCI GELİNLERİN İHDİDA ANLATILARINDA “MİSTİK MOTİF”LER VE KİMLİĞİN YENİDEN İNŞASI.....	27
Ayşula Kurt	27
BİR MAĞDUR KORUMA ARACI OLARAK: CEZASIZLIK İLKESİ.....	29
Arzunur Cengiz	29
İDARİ GÖZETİMİN ÖLÇÜLÜ HALE GETİRİLMESİ: İDARİ GÖZETİME ALTERNATİFLER.....	30
Nurçin Küçük yazıcı.....	30
REGIONAL DISPARITIES IN THE ASSESSMENT OF THE VULNERABILITY OF REFUGEES IN LEBANON	32
İrem Aşkar Karakır.....	32
Burçak Müge Vural.....	32
THE GLOBAL REFUGEE CRISIS: BORDER POLICY, SECURITY AND PRECARITY	34
Asila Ertekin.....	34
CHANGING SECURITY DYNAMICS: CURRENT BORDER MANAGEMENT IMPLEMENTATIONS OF TURKIYE	36
Fatma Nur Günay	36
SOSYAL UYUM VE GENÇLİK KATILIMI PROJESİ: ENTEGRASYON İÇİN BAŞARILI BİR ÖRNEK	37
Hüseyin Koçak	37
Selvet Çetin	37
GÖÇ OLGUSUNUN GÜNCEL SANAT YANSIMALARI: BOUCHRA KHALİLİ ÖRNEĞİ	39
Memet Ali Zeren	39
BİR ORTAOKULDA PİKTES DESTEKLEME KURSLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN DENEYİMLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI	41
İdil Gülcan.....	41

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

POLITICIZATION OF EU’S MIGRATION POLICY: A POSTFUNCTIONALIST ANALYSIS	42
Sinem Abka	42
Zühal Ünalp Çepel	42
TEMPORARY NO MORE: POTENTIAL ROADMAPS AFTER THE END OF TEMPORARY PROTECTION REGIME IN TURKIYE	44
Ayşe Dicle Ergin	44
A CRITICAL ANALYSIS OF COMBATING HUMAN TRAFFICKING WITHIN THE FRAMEWORK OF TURKISH FOREIGNERS LAW	
Ekin Tuna	46
IMPACT OF WORKPLACE SPIRITUALITY ON HUMANITARIAN AID WORKERS... ..	48
Burçin Özdamar	48
GÖÇMENLERİN TARAF OLDUĞU MEDENÎ YARGILAMA PROSEDÜRLERİNDE İSPAT HAKKI SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	50
Pınar Çiftçi Türkel.....	50
YABANCI UYRUKLU KİŞİLERE TÜRKİYE’DE YAPILAN TEBLİGATLARDA GÜNCEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	52
Buse Dişel	52
YABANCI UYRUKLU KİŞİLERİN ARABULUCULUK SÜRECİNDEKİ DİL PROBLEMİ	54
.....	54
Servet Kantarcıoğlu.....	54
TÜRK GÖÇ HUKUKUNDA REFAKATSİZ ÇOCUKLARIN HUKUKİ TEMSİLİ	56
Ahmet Kaan Yılseli	56
THE MIGRATING TOURIST	58
Özay Yıldız	58
Pınar Işıldar	58
THE MIGRATION OF AZERBAIJANIS FROM ARMENIA IN 1988.....	60
Ganbar Iskandarli	60
GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDE BULUNAN YABANCILARIN SAĞLIKLI VE GÜVENLİ ORTAMDA ÇALIŞMA HAKKI: İŞVERENİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİ ALMA BORCU ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRMELER.....	61
Dilek Dulay Yangın	61

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR GETİRİLEN YENİLİKLER	63
Özgür Hakan Çavuş	63
ZORUNLU GÖÇTEN GÖNÜLLÜ İKAMETE: OSMANLI TRABZON'UNU YURT EDİNEREN KÖLELER	
Aslı Özcan	64
ULUSLARARASI KORUMA BAŞVURU SAHİPLERİNİN ÇALIŞMA İZİNİ BAŞVURULARINDA BEKLEME SÜRESİ: KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME	66
Aleyna Sezen	66
INTERNATIONAL MIGRATION IN LIGHT OF THE IMPACT OF GLOBALIZATION .	68
Selmani Hayette	68
Khiari Ryane	68
PROTECTING THE AFRICAN REFUGEE IN LIGHT OF INTERNATIONAL DOCUMENTS	70
Ismahene Gueroui	70
CLIMATE CHANGE, GENDER AND MIGRATION IN THE YILO KROBO DISTRICT IN THE EASTERN PART OF GHANA	71
Prinscilla Nkansah	71
CRISIS UPON CRISIS: A REFLECTION ON GREECE'S REFUGEE RANGES AND GENDER EQUALITY CHALLENGES	72
Rippy Das	72
TOWARDS A NON-HEGEMONIC UNDERSTANDING OF GENDER AND MIGRATION: A CRITICAL INTERSECTIONAL LENS TO REFUGEE POLICIES AND PROGRAMMES IN EUROPEAN FRAMEWORKS	74
Nihan Duran	74
UNRAVELING THE SOCIAL MEDIA DYNAMICS OF SYRIAN INTEGRATION IN TURKEY: INSIGHTS FROM THE SYRIAN COMMUNITY	76
Muhammed Zeyn	76
QUESTIONING THE DIASPORA: THE ROLE OF TÜRKİYE AS A STATE IN MANAGING THE RIGHTS OF TURKISH PEOPLE IN EUROPEAN COUNTRIES	77
Mehmet Refik Korkusuz	77
Şeyma Ayyıldız	77

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

THE IMPACT OF THE 2022 MIGRATION CRISES ON THE MIGRATORY DISCOURSES ADOPTED BY THE EUROPEAN PARLIAMENT	79
Elif Çetin	79
Zeynep Günsal.....	79
AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNDA İŞLETMELERİN YERLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜNE VERGİLENDİRME YOLUYLA MÜDAHALENİN SINIRLARI.....	81
Özgecan Gök.....	81
BEYİN GÖÇÜNÜ TERSİNE ÇEVİRMEDE VERGİLENDİRMENİN ARAÇ OLARAK KULLANILMASI (MEVCUT DURUM ÖNERİLER)	83
Burcu Demirbaş Aksüt.....	83
DEMOKRATİK DEVLETİN GÜVENLİK ENDİŞESİ DOĞRULTUSUNDA GÖÇ İLE İMTİHANI	85
Nimet Yağcı	85
JAPAN'S SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES: EXPLORING THE ROLE OF IMMIGRATION IN THE 21ST CENTURY.....	87
Meltem İnce Yenilmez.....	87
Hiroshi Yoshida.....	87
Fengming Chen	87
(UN)SETTLING SPACES: NAVIGATING THE POLITICS OF WAITING AND REDEFINING HOME FOR REFUGEE WOMEN.....	88
Roshni Sharma	88
EUROPEAN UNION'S EXAMPLE OF GENUINE RESPONSIBILITY SHARING VIA FISCAL POLICIES FOR UKRAINIAN REFUGEES	89
Uluğ İlve Yücesoy.....	89
MIGRANT SMUGGLING IN ALGERIA	
Aissa Maiza.....	91
Soumia Chakri.....	91
INTERNATIONAL AND REGIONAL EFFORTS TO COMBAT ILLEGAL IMMIGRATION	92
Abubekir Yahya	92
SOLIDARITY AND DEROGATIONS IN EU ASYLUM LAW: A CASE STUDY.....	93
Sevgi Çilingir	93

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

THE FINAL DEAL ON THE EU’S NEW PACT ON MIGRATION AND ASYLUM: WHAT IT BRINGS FOR THE FUTURE?.....	94
Gözde Kaya.....	94
MAPPING OUT DISPARITIES IN THE EUROPEAN UNION’S RESPONSES TO SYRIAN AND UKRAINIAN REFUGEE CRISES	96
İrem Aşkar Karakır.....	96
Fulya Akgül Durakçay	96
IMMIGRANT ENTREPRENEURSHIP: THE CASE OF SYRIAN IMMIGRANT ENTREPRENEURS IN TURKEY	97
Gülüzar Kurt Gümüş	97
Yusuf Gümüş.....	97
Gökçe Aslan	97
HEALTH RIGHTS OF REFUGEES AND ASYLUM SEEKERS IN TURKEY AND GERMANY: A COMPARATIVE STUDY	99
Ferit Çağdaş Sahan.....	99
ASYLUM IN EGYPT BETWEEN CONSTITUTIONAL PROTECTION AND THE POLITICAL FLUCTUATION	101
Abdelrahman Mohamed Sayed Ali	101
CLIMATE MIGRANTS AND BURDEN SHARING APPROACH IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL LAW	102
Başak Kaya.....	102
THE WAY FORWARD IN CLIMATE MIGRATION.....	104
Afra Gürlüleri	104
GENDER-BASED VIOLENCE AGAINST MIGRANT WOMEN EVALUATION IN TERMS OF CRIMINAL LAW.....	106
Alev Özeroğlu	106
THE BASIC METHODS OF INTERNATIONAL PROTECTION CONCEPT IN EUROPEAN MIGRATION SYSTEM: STATUS QUO AND POSSIBLE FUTURE DEVELOPMENTS	107
Selim Misafir.....	107
ULUSLARARASI GÖÇ YÖNETİMİ VE DEVLETLERİN GÖÇMENLERİ GERİ GÖNDERME POLİTİKALARI: TÜRKİYE ÜZERİNE ÖNERİLER.....	108
Ersin Erkan.....	108

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Muzaffer Bimay	108
AVRUPA BİRLİĞİ GÖÇ POLİTİKALARININ BİR ARACI OLARAK.....	110
GERİ KABUL ANLAŞMALARI:.....	110
TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ GERİ KABUL ANLAŞMASI	110
Çiğdem Manap	110
ULUSLARARASI POLİTİKADA BİR CEZALANDIRMA YÖNTEMİ OLARAK GÖÇ VE GÖÇMEN OLGUSU: FİLİSTİN ÖRNEĞİ.....	111
Veysel Babahanoğlu.....	111
ANAYASA MAHKEMESİNİN VE İNSAN HAKLARI AVRUPA MAHKEMESİNİN MERCEĞİNDEN GERİ GÖNDERME MERKEZLERİNİN KOŞULLARINA BAKIŞ.....	113
Seda Özkan.....	113
WILLARD VAN ORMAN QUINE KURAMLARIYLA ANALİTİK FELSEFE' DE KOZMOPOLİTANİZM.....	115
Kıymet Dirican	115

**THE EXCLUSION CLAUSES UNDER INTERNATIONAL REFUGEE
PROTECTION IN INTERNATIONAL REFUGEE LAW AND THE STATUS OF
CHILD SOLDIERS**

İkbal Sibel Safi*

The 1951 Convention Relating to the Status of Refugees provides provisions for the well-founded fear of persecution of refugees in their countries to grant refugee status in cases where the state is unwilling or unable to protect him/her, while also stipulating that those who commit the most serious offenses are excluded. This is understandable both in terms of not being left unpunished and for the protection of public security in the country of asylum. However, what is critical to child soldiers applying for asylum is the fact that even if they meet conditions that are provided in the definition of refugees, they will not be able to access protection, and in particular the Refugee Convention refuses to protect it ‘due to the existence of grave breaches’. Furthermore, although there are provisions in Article 1 (F) of the Convention on the conditions of exclusion from international protection, there is no detailed regulation as to which conditions meet this, and the interpretation and application of these provisions raises certain problems. In this study, the conditions of exclusion from international protection referred to in Article 1 (F) of the Geneva Convention of 1951 will be analyzed and at the same time the situation of child soldiers who are not subject to a separate regulation under this article will be evaluated in the context of refugee law.

Keywords: International Refugee Law, Excluding Circumstances, Child, Soldiers, Crimes Against Humanity.

---

* Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan V.

**CULTURE OF IMPUNITY AND THE CASE OF ROHINGYA GENOCIDE IN
MYANMAR**

Md Mahbulul Haque*

The Rohingya have faced a continuous process of de-legitimization, systematic persecution and worsening abuses culminating in genocide. The ongoing political situation in Myanmar suggests that without accountability and justice, the future generations of Rohingya will face again genocide. The foremost priority of the existing Rohingya people who have become exiles is to return home in safety, in dignity and with justice. But they cannot return where genocide is still ongoing. There must be credible accountability to ensure victims see justice served and the cycle of violence is not repeated.

This study used a descriptive and analytic framework within the qualitative research approach. The nature of this article demonstrates an intensive review of the Rohingya genocide in Myanmar and explore the barriers to seek justice. Data were collected through various secondary documents and interview with Rohingya community leaders, genocide survivors and rights practitioners. This study manifested that since November 2019, different initiatives have been taken against the genocides in Myanmar including provisional measures by the International Court of Justice (Gambia vs Myanmar case). Despite these measures, community leaders and rights groups witnessed that the Burmese military has continued to burnt the Rohingya villages and mass graves in order to destroy the evidences of atrocities committed. No genocide can be prevented if a culture of impunity exists. In addition, the international community also cannot avoid its responsibility to protect the Rohingya people from further atrocities.

Keywords: Genocide, Rohingya, Impunity.

---

* Prof. Dr., Universiti Sultan Zainal Abidin.

A DOUBLE-EDGED SWORD IN REFUGEE LAW: THE MEMBERSHIP OF A PARTICULAR SOCIAL GROUP

Vahit Mert Körpe*

The 1951 Geneva Convention, as one of the most important international treaties in providing protection, has roughly defined the refugee as someone who has a well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group, or political opinion, is outside the country of their nationality, and is unable or, owing to such fear, unwilling to avail themselves of the protection of that country. This well-known and nonetheless incomplete definition of refugees only grants this status to people who can prove their persecution and meet the recognized reasons in the Convention, which serve as the main grounds for their persecution. These are known respectively as the threshold of persecution and the threshold of refugee categories. Due to these definitional restrictions, someone who is persecuted but does not fit into these five categories, or someone who belongs to these five categories but has not experienced certain persecution, would fail to attain international protection. In this regard, a particular persecution category known as membership of a particular social group (PSG) becomes of special interest. PSG therefore constitutes an intriguing academic theme, as this terminology manages to retain a certain infamy both for its intense difficulty in refugee status determinations and for its flexibility in granting refugee status to various groups in the evolution of refugee law, which were unforeseen at the inception of the Convention. Therefore, what can be seen as a positive development in refugee status determinations can also be used as a weapon against the very people it is supposed to protect. In our study, the definition of PSG is analysed through both of its aspects which can be restrictive and liberating at the same time and evaluated as a potential main component in states' immigration policies for its desired ambiguity. As the current immigration policies of states shape in a more restrictive manner, it becomes more and more important to emphasise and observe the current role of PSG as an important interpretative tool in refugee status determinations.

Keywords: Refugee Status Determination, Membership of a Particular Social Group, Persecution, Immigration Policy, 1951 Geneva Convention.

---

* Avukat, Doktora Öğrencisi.

SİĞINMACILARA YÖNELİK İKİ FARKLI GEÇİCİ KORUMA REJİMİ: TÜRKİYE’DEKİ SURİYELİLER VE AVRUPA’DAKİ UKRAYNALILAR

Ayla Çalışkan*

İnsanlık tarihi, savaşlar, iç çatışmalar, yoğun insan hakları ihlalleri veya doğal afetler gibi çeşitli nedenlerle ülkelerini terk etmek zorunda kalan insanların kitlesel olarak sığınma hareketlerine tanıklık etmiştir. Bu kitlesel sığınma hareketlerini daha hızlı yöneterek, sığınmacıların toplu halde korunma ihtiyaçlarına cevap verebilmek maksadıyla oluşturulan çözüm araçlarından biri de geçici koruma rejimidir. Geçici koruma rejimi, yerinden edilmiş kişilerin kitlesel olarak göç etmeleri nedeniyle ortaya çıkan insani krize müdahale amacıyla getirilen acil ve geçici nitelikteki bir koruma türüdür.

Geçici koruma rejiminin uygulandığı örneklerden biri 2011 yılında ülkelerinde başlayan olaylar neticesinde kitlesel olarak Türkiye’ye gelen Suriyelilerin durumuna ilişkindir. Türkiye, maruz kaldığı kitlesel akın karşısında, 2013 tarihli Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile 2014 yılında çıkarılan Geçici Koruma Yönetmeliği hükümleri uyarınca üç buçuk milyondan fazla Suriyeliye geçici koruma sağlamıştır. Oldukça yakın tarihli başka bir örnek ise Avrupa Birliği’nin (AB), Rusya’nın işgali üzerine Ukrayna’dan kaçıp AB ülkelerine sığınan Ukraynalılara yönelik uyguladığı geçici koruma rejimidir. AB Konseyi, 4 Mart 2022 tarihinde aldığı kararla 2001 tarihli Geçici Koruma Direktifini aktif hale getirerek, dört milyondan fazla kişinin bu statüden faydalanmasını sağlamıştır.

Geçici koruma rejimi, sığınma sisteminin, kitlesel akının bireysel korunma talepleri karşısında yetersiz kalacağı hallerde, sistemin etkili bir şekilde işleyişinin devamını sağlayan bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu uygulama ile menşe ülkelerini terk etmek zorunda kalan kişilere temel insan haklarına uygun asgari standartlarda bir yaşam sunulmaya çalışılmakta; özellikle sınır dışı edilmeye ve geri gönderilmeye karşı etkin bir koruma sağlanmaktadır. Her ne kadar geçici korumanın gerekçesi ve amacı temelde aynı olsa da, Türkiye’de Suriyelilere uygulanan geçici koruma rejimi ile AB tarafından Ukraynalılara uygulanan geçici koruma rejimi birbirinden farklıdır. Bu iki rejim, geçici korumadan yararlanmanın mümkün olmadığı durumlara ve yine özellikle korumadan yararlananlara sağlanan sağlık ve eğitim hizmeti, aile birleşimi, sosyal yardım gibi konularda benzerlik taşısa da; bu korumadan yararlanacak kişiler, korumanın uygulanma süresi ve sona ermesi, çalışma

---

* Arş. Gör., İzmir Ekonomi Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

izinleri, uluslararası koruma için başvuru imkânı ve AB ülkelerinde serbest dolaşım gibi çeşitli konularda farklılıklar göstermektedir.

Bu bildiride, öncelikle mülteci hukukundaki geçici koruma statüsü kavramından bahsedilecek; ardından Türkiye’de Suriyelilere, AB’de ise Ukraynalılara uygulanan geçici koruma rejimi ele alınarak, bu iki rejim arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geçici koruma statüsü, kitlesel akın, AB’deki geçici koruma rejimi, Türkiye’deki geçici koruma rejimi, Geçici Koruma Direktifi.

**GÖÇ NÜFUSUNU YÖNETMEK İÇİN BİR POLİTİKA ARACI; HUKUK VE
ENTEGRASYON ÜZERİNE ETKİLERİ**

Ayşegül Karpuz Tör*

Suriye iç savaşının başlamasıyla birlikte ülkemize göç eden insan sayısının artışı karşısında, mevcut yasal düzenlemelerin yetersiz kaldığı bilinmektedir. Ülkemize göç edip yaşamaya başlayan bu büyük nüfusun hukuk ile teması çok farklı sorunları ortaya çıkarmıştır. Bu bildiride hakkında adli işlem başlatılan yabancılara yönelik uygulanan sınır dışı, idari gözetim ve statü sonlandırma kararları ve bu kararlarının sonuçları ve yarattığı etkilerden bahsedilecektir. Özellikle Geçici Koruma Rejimine tabi Suriye uyruklu kişiler ve uluslararası koruma kapsamındaki sınır dışı edilemeyecek diğer kişiler başvuru ve dava örnekleri ile ele alınacaktır.

Ülkemizdeki sınır dışı prosedürüne baktığımızda; Yabancılar ve Uluslararası Korunması Hakkında Kanunun (YUKK) 54. maddesi'nde ülkemizdeki yabancı uyruklu bir kişinin sınır dışı edilme gerekçeleri sayılmıştır. Bu gerekçeleri genel olarak; bir yabancının adli ve idari yükümlülüklerini ihlal etmesi olarak açıklayabiliriz. Ancak YUKK 54. madde'nin hemen ardından gelen 55. madde'ye baktığımızda ise idarenin YUKK 54. madde kapsamında sınır dışı kararına ilişkin bir gerekçesi olsa dahi sınır dışı edemeyeceği yabancılar olduğu tek tek sayılarak belirtilmiştir. Ayrıca 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Sözleşme, YUKK 4. maddesi ve Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 6. maddesi; Geri Gönderme Yasası "non refoulement" ilkesini esas alır. Oysaki uygulamada İl Göç İdareleri tarafından düzenlenen sınır dışı kararlarının özellikle hakkında adli işlem başlatılan her sığınmacı açısından matbu şekilde tesis edildiği görülmektedir. Statü sahibi sığınmacılar hakkında, soyut ihbara dayalı basit şüphe üzerine başlatılan adli bir işlem sonrasında dahi henüz ceza soruşturması devam etmesine rağmen, kişi hakkında salt adli işlem başlatılması nedeniyle kamu düzeni ve güvenliği açısından tehdit oluşturduğundan bahisle YUKK 54/d maddesi uyarınca sınır dışı ve buna bağlı 6 aylık idari gözetim kararı alınmaktadır. Devamında kişinin sahip olduğu ülkemizde yasal kalış hakkına ilişkin statüsünün de aynı gerekçelerle sonlandırıldığı görülmektedir. Ayrıca GÖÇNET sisteminde, kişi hakkında Ç-114 "hakkında adli işlem yapılan yabancılar" şeklinde 2 yıl süre ile yurda girişini yasaklayan tahdit kodu işlemi yapılmaktadır.

---

* Avukat, İzmir Barosu.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Bu durum çalışmada sunacağımız; genelgeler, idari işlem evrakları ve mahkeme kararları ile örneklendirilecektir.

Sığınmacının hukuki statüsü hakkında etkin bir değerlendirme yapılmadan ya da statüsü sonlandırılan kişiye bu karara karşı yargı yollarının tüketilmesi beklenmeden sınır dışı işlemi tesis edilmesi hak ihlallerine sebebiyet verebilmektedir. Ülkesine sınır dışı edilmesi fiilen ya da hukuken imkansız olan kişiler buna rağmen haklarında tesis edilen sınır dışı kararına bağlı olarak idari gözetim altında kapalı tutulmaktadır. İdari gözetim süresinin sonunda ya da sulh ceza hakimliği kararı ile serbest kalan ancak herhangi bir kimliği olmayan temel hak ve özgürlüklere erişim sağlayamayan kimliksiz göç nüfusu her geçen gün artmaktadır. Bu durum en nihayetinde entegrasyonu, eşit haklara sahip bireylerin oluşturduğu demokratik bir toplum oluşturma iradesini olumsuz şekilde etkilemektedir. Süreçte göç idaresince kaydı kapatıldığı için temel sağlık hizmetlerine erişemeyen, okula gidemeyen, sigortalı çalışamayan, resmi şekilde evlenemeyen kişilerin yaşanmış hikayeleri aktarılacaktır. Temel hak ve özgürlüklere erişemeyen bireylerin mutlak bir çaresizlik neticesinde illegal çözümlere yöneldiği yaşanmış örnekler ayrıca anlatılacaktır. Bu çalışmada; sığınmacılara karşı hukukun sürekli bir yaptırım aracı olarak kullanılmasının entegrasyon politikalarına yönelik olumsuz etkisi açıklanmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler; İcrai niteliği olmayan sınır dışı işlemi, geri gönderme yasağı, geçici koruma, uluslararası koruma, statü sonlandırma, temel hak ve özgürlüklere erişim, entegrasyon.

**SURİYELİ BİREYLERİN TÜTÜN KULLANIM DURUMLARI VE NİKOTİN
BAĞIMLILIK DÜZEYLERİ: MANİSA SALİHLİ ÖRNEĞİ**

Gözde Yılmaz Tuncel*

Görkem Yararbaş*

Derya Şaşman Kaylı*

Önlenebilir ölüm sebepleri arasında yer alan tütün kullanımı, hem bireysel sağlık sorunlarına hem de toplumsal sorunlara neden olabilmekte ve bu nedenle bir halk sağlığı sorunu olarak ele alınmaktadır. Tütün kullanımı, kültürel ve toplumsal yapı, tütün kullanım yasaları ve sağlık hizmetleri gibi birçok faktöre bağlı olarak ülkeler arasında değişkenlik göstermekle birlikte farklı bir ülkeye göç etmenin de tütün kullanımı üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Göç eden bireylerin yeni hayata uyum çabaları, dil bariyeri, olumsuz yaşam deneyimleri ve tüm bunların getirdiği stres tütün kullanımları üzerinde etkili olabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, 2011 yılında Suriye’de yaşanan iç savaş sonrası göç eden ve Türkiye’de geçici koruma altına alınan Suriyeli bireylerin, deneyimledikleri savaş ortamı ve yeni bir ülkeye uyum sağlama süreçlerinin tütün kullanım durumlarını etkileyebileceğini söylemek mümkündür. Tütün kullanımına bağlı oluşabilecek bireysel sağlık sorunlarını ve tütün kullanımının oluşturacağı toplumsal sorunları önlemeye yönelik uygulamaların geliştirilebilmesi için öncelikle göç eden bireylerin tütün kullanım durumlarının tespit edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu kapsamda bu çalışmada, Suriyeli bireylerin tütün kullanım durumları ve nikotin bağımlılık düzeyleri ile bunları etkileyen sosyodemografik faktörleri ortaya koymak amaçlanmıştır. Nicel yöntemle kesitsel türde gerçekleştirilen çalışmada, araştırmacılar tarafından literatür desteğiyle oluşturulmuş sosyodemografik soru formu ve Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği (FNBT) kullanılmıştır. Soru formu yeminli bir tercüman tarafından Arapçaya çevrilerek katılımcıların anadilinde veriler toplanmıştır. Araştırma için gerekli örnek büyüklüğü Gpower programı kullanılarak yapılmış, örnek büyüklüğü power =0.90, $\alpha=0.05$, d (etki büyüklüğü-effect size)=0.3 alındığında çift yönlü tek grupta minimum 119 kişi olarak hesaplanmıştır. Örneklemi, Manisa’nın Salihli ilçesi merkezinde yaşayan, 01.08.2023 ile 30.09.2023 tarihleri arasında çalışmaya katılmayı kabul eden toplamda 121 Suriyeli oluşturmaktadır. Katılımcıların %65’i (n=79) daha önce sigara kullanmadığını

* Öğr. Gör., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Kırkağaç Meslek Yüksek Okulu Sosyal Hizmetler Programı.

* Doç. Dr., Ege Üniversitesi Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü.

* Prof. Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

belirtmiş olmakla beraber hayatı boyunca en az bir defa sigara içen katılımcıların oranı %35 (n=42)'dir. İlk sigara kullanma yaşı ortalaması 19.5 ± 4 (ortalama $\pm$ standart sapma) ve ilk nargile kullanma yaşı 19 ± 2.38 olarak bulunmuştur. Katılımcıların %49'u (n=59) nargile kullanmaktadır ve bunun yanı sıra sarma tütün, elektronik sigara, puro ve çiğneme tütün kullandıkları diğer tütün maddeleri olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği sonuçlarına bakıldığında %11'inin düşük düzeyde %7.4'ünün orta düzeyde nikotin bağımlılığının bulunduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların sigara kullanma durumları üzerinde cinsiyetin, eğitim durumunun, çalışma durumunun ve nargile kullanımının etkili olduğu bulunmuştur. Suriyeli bireylerin özellikle nargile ve sigara kullanımlarının yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Bu kapsamda Suriyeli bireylere yönelik, tütün kullanımını önleyici uygulamaların geliştirilmesinin ve sigarayı bırakma sürecinde gerekli sağlık hizmetlerinin sağlanmasının tütün kullanımı ile mücadele için önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tütün kullanımı, Nikotin bağımlılığı, Göç, Geçici Koruma.

**GEÇİCİ VE ULUSLARARASI KORUMA STATÜSÜNDEKİ BİREYLERDE ALKOL
– MADDE KULLANIM BOZUKLUĞU İLE GÖÇ İLİŞKİSİ: İZMİR ÖRNEĞİ**

Mina Emine Akça*

Yusuf Kurtulmuş*

Demet Havaçeliği Atlam*

Alkol- madde kullanım bozukluğu günümüzde tüm toplumlarda önemli bir sağlık sorunu haline gelmiştir. Özellikle dezavantajlı konumda bulunan zorla yerinden edilmiş bireyler bağımlılık bağlamında yüksek riskli kesim içerisinde yer almaktadır. Bu çalışma, İzmir’de yaşayan geçici ve uluslararası koruma statüsüne sahip bireylerde alkol – madde kullanım bozukluğu ile göç arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, olgu-kontrol çalışmasıdır ve nicel ve nitel ölçme metodunun kullanıldığı karma bir yöntem olarak tasarlanmıştır. . Veriler, Eylül 2023-Kasım 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. SGDD-ASAM’dan hizmet almış 18-65 yaş aralığında 136 Suriye uyruklu, 14 Afgan uyruklu olmak üzere toplamda 150 katılımcı ile görüşülmüştür. Araştırmanın olgu grubunu madde kullanım deneyimi olan katılımcılar, kontrol grubunu ise madde kullanım deneyimi olmayan katılımcılar oluşturmaktadır. Çalışmamızda, Sosyo-Demografik Bilgi Formu ve Bağımlılık Profil İndeksi (BAPİ) ölçeği uygulanmıştır.

Araştırmaya katılanların %84’ü erkek, %16’sı kadındır ve yaş ortalamaları 33,23’dür (min 18, max 64, SS 11.1). Olgu ve kontrol grubunda eğitim seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır; yaş, medeni durum, cinsiyet gibi değişkenler açısından istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0,05$, $p=,005$). Olgu grubu, alkol, sigara ve nargile kullanımı açısından kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Olgu grubunda bulunan geçici koruma altındaki katılımcılarda % 18,7 ile metamfetamin en çok kullanılan madde olarak tespit edilirken, uluslararası koruma altındaki katılımcılarda, % 18,8 ile esrar ve metamfetamin kullanımı bildirilmiştir Olgu grubunun BAPİ ölçeği toplam puanlarının ortalaması 6,31 ile yüksek bağımlılık şiddetine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Nitel değerlendirmede içerik analizi olarak tematik analiz metodu uygulanmış ve göç deneyiminin madde kullanımına etkisi incelenmiştir. Tematik analizde 11 tema oluşmuştur. %

---

* Ege Üniversitesi Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü.

* Doç. Dr., Ege Üniversitesi Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü.

* Arş. Gör. Dr., Ege Üniversitesi Madde Bağımlılığı, Toksikoloji ve İlaç Bilimleri Enstitüsü.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

28,8 sıklık ile sosyal çevre risk faktörlerinin başında gelirken, % 18,7 ile çare olarak görme ve % 13,04 ile eğitim ve istihdam entegrasyonun sağlanamaması diğer risk faktörlerini takip etmektedir. Yakınların kaybı, travmatik savaş etkileri, sosyal entegrasyon sağlanmaması, aile içi şiddet ve aile yapısında parçalanma, psikolojik sıkıntılar, suç işleme, menşei ülkede madde kullanma durumu, maddeyi bırakma ile ilgili düşünceler adlı temalar ise tematik analizimizin diğer başlıklarındandır.

Çalışmanın sonucunda yaş, cinsiyet, medeni durum, çevre etkisi, psikolojik durum, sosyal destek yetersizliği gibi faktörlerin göç eden bireylerin madde kullanımında risk oluşturduğu tespit edilmiştir. Madde kullanım deneyimi olan grupta aynı zamanda sigara, alkol, nargile gibi diğer maddelerinin kullanımının da daha yaygın olduğu görülmüştür. Nitel yöntem ile göç eden bireylerin yaşamış oldukları deneyimlerin, zorlukların ve dezavantajlıkların madde kullanımına yol açmada rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada göç eden bireylerin fiziksel ve sosyal koşullarının iyileştirilmesi, sağlığa erişme, istihdam sağlama ve toplumsal uyumlarını artırmanın önemine vurgu yapılmıştır.

**TÜRKİYE’DE EĞİTİM GÖREN SURIYELİ ÖĞRENCİLERİN MÜZİK
DERSLERİNE OLAN İLGİ VE YAKLAŞIMLARININ MÜZİK ÖĞRETMENLERİ
GÖZÜNDEN İNCELENMESİ**

İdil Gülcan*

Bu araştırmanın amacı: İzmir İli Karabağlar İlçesinde eğitim gören Suriyeli öğrencilerin müzik derslerine olan ilgi ve yaklaşımlarının müzik öğretmenleri gözünden incelenmesini amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Suriyeli öğrencilerin müzik derslerine giren İzmir İli Karabağlar ilçesinde bulunan devlet okullarında görev yapan 8 müzik öğretmeni araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Bu araştırmada nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseni kullanılmıştır. Katılımcıların bilgileri ve araştırmacı tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Görüşmeler yüzyüze yapılmış, bulguların analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen analiz sonuçlarına göre; Suriyeli öğrencilerin Türk müzik kültürüne uyum sağlamış, benimsemiş ve müzik derslerine aktif olarak katılmakta oldukları görülmüştür .Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşadıkları en olumlu tecrübenin 2022-2023 eğitim öğretim yılında okullarında açılan Piktes destekleme kursunda Suriyeli öğrencilerle birebir müzik çalışması olduğunu bu çalışmalarda zaman sıkıntısı yaşamadıkları için ortaya bir ürün çıkarabildiklerini ve sahne deneyimi de yaşayarak onlardaki özgüveni geliştirdiği sonucu olmuştur. Ayrıca bu kurslarla öğrencilere olumlu davranışlar kazandırıldığı, öğretmenlere ise farklı bakış açılarıyla çok kültürlülüğü, kapsayıcı eğitimi, kültürel değerlere dayalı eğitim ve öğretimi ve kültürel pedagojiyi içselleştirmelerini ve uygulamalarını sağladığı görülmektedir. Araştırma sonucunda MEB yetkililerine geçen yıl açılan ve bu yıl içerisinde tekrar edilemeyen bu tür kurs ve destekleme çalışmalarının tekrarlanması önerilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlardan Suriyeli öğrencilerin müzik derslerinde Türkçe okul şarkıları, marşlar ve türkülere katılımlarının iyi düzeyde olduğu görülürken, kendi kültürlerine ait bir şarkı, marş ya da türküyü söylemek istememeleri hatta çoğunun hatırlamıyorum şeklinde cevap verdikleri görülmüştür. Bu duruma öneri olarak Müzik öğretmenlerinin öğrencileri yüreklendirmesi, kendi kültürlerine ait müzik örneklerini dünyadaki müzik örnekleri adı altında müzik derslerinde ara ara sınıfa dinletmesi, gösterilerde

---

* Milli Eğitim Bakanlığı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

o kültüre ait ufak görseller, kostümlü ve müzikli gösteriler düzenlemeleri önerilmiştir. Ayrıca Türk kültürünü marşlarımızla, türkülerimizle ve okul şarkılarımızla tanıtmak için bu öğrencileri konserlere, dinletilere, yöresel kutlamalara okul yönetimi ve müzik öğretmenlerinin öncülüğünde ücretsiz gezilere götürülebileceği ve okulda çalıştırılan Türk halk oyunları ekiplerine dahil ederek özgüvenleri geliştirilebileceği müzik öğretmenlerine öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik öğretmeni, Suriyeli öğrenci, Müzik dersi, PİKTES Destekleme kursu.

**MÜLTECİ HUKUKUNA BAĞLI YAŞAM VE SOSYAL DIŞLANMA:
TÜRKİYE'DEKİ GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜ ALTINDA BULUNAN
SURIYELİLER ÖRNEĞİ**

Ahmet Taha Arifoğlu*

Zorunlu göçmenler yeni toplumlarında çok sayıda sosyal, ekonomik, kültürel, yasal sorun yaşamaktadır. Bu sorunların başında vatandaş, mülteci, sığınmacı, geçici koruma ve ikincil koruma sahibi gibi kavramlar ve bu kavramlar üzerinden oluşan yasal tartışmalar ve uygulamalar gelmektedir. Bu sorunlar, yukarıda bahsedilen kavramlar altında yaşayan zorunlu göçmenlerin yeni toplumlarına katılımlarını zorlaştırmaktadır. Bu çalışmanın amacı Türkiye'de geçici koruma statüsü altında bulunan Suriyelilerde geçici koruma statüsünün ve bu statüden kaynaklı haklarının topluma katılım ve uyum süreçlerinde sosyal dışlama aracına dönüşüp dönüşmediğini ele alan çalışmaların sonuçlarını derlemektir. Çalışmanın yöntemi literatür taramasına dayanmaktadır. Çalışmanın sonucunda Türkiye toplumu açısından geçici koruma statüsünün Suriyelileri sosyal dışlama aracına dönüştüğü; bununla birlikte Suriyelilerin de Türkiye toplumunda yaşadıkları sosyal dışlanmayı bu statüyle ilişkilendirerek açıkladığı görülmüştür. Çözüm için Türk hukukunda geçici koruma yönetmeliğinin sosyal koruma temelinde gözden geçirilmesi ve revize edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geçici Koruma Yönetmeliği, Mülteci hukuku, Suriyeliler, Sosyal dışlanma, Sosyal koruma.

---

* Doktora Öğrencisi.

GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI SUÇUNDA ELKOYMA VE MÜSADERE

Ezgi Çırak Karalı*

Göçmen kaçakçılığı suçu; yasal olmayan yollardan bir yabancıyı ülkeye sokulması, ülkede kalmasına imkân sağlanması ya da bir Türk vatandaşının veya yabancıyı yurt dışına çıkmasına imkân sağlanması ile gerçekleşmektedir. İnsanların bir ülkeden başka bir ülkeye geçişini gerektiren bu suç tipinde çoğu zaman bir kara, hava, deniz ulaşım aracının kullanılma zorunluluğu hâsıl olmaktadır. Göçmen kaçakçılığı suçu doğrudan ya da dolaylı olarak maddi menfaat elde etme amacıyla gerçekleştirildiği için, kullanılan ulaşım araçlarının yolculuğa elverişliliğinden ziyade az masrafla çok kişiyi taşıması amaçlanmakta; bu da göçmenlerin hayatlarını riske atmaktadır. Göçmen kaçakçılığı suçu ile korunan değerler hem göçmenlerin yaşam hakkı, vücut bütünlüğü, kişi hürriyetleri ve onurları hem de kamu güvenliği, kamu düzeni, ekonomidir. Dolayısıyla bu suçun önlenmesi için öngörülen hapis cezası ve adli para cezasının yanında, suçun işlenmesinde kullanılan araçlara elkonulması ve akabinde bunların müsadere edilmesi de suçun önlenmesi bakımından önemli tedbirlerdir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 123 vd. maddelerinde düzenlenen elkoyma koruma tedbiri ile Türk Ceza Kanunu'nun 54 vd. maddelerinde düzenlenen müsadere güvenlik tedbiri, mahiyetleri gereği yakın ilişkili kurumlardır. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'na eklenen ek madde ile göçmen kaçakçılığı suçu bakımından elkoymaya ilişkin özel bir düzenleme getirilmiştir. Düzenleme şu şekildedir: "*Göçmen kaçakçılığı suçunun işlenmesinde kullanılan araçlara, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne göre elkonulur.*" Bu düzenlemenin, CMK'da yer alan düzenleme ile özel hüküm-genel hüküm ilişkisi bulunmaktadır. 6458 sayılı Kanun'da yer alan düzenleme, CMK md.128/4 hükmüne atıf yapmakta ancak diğer hükümler bakımından genel hükümden ayrılmaktadır. Dolayısıyla göçmen kaçakçılığı suçunda elkoyma, CMK'da yer alan elkoyma tedbirinin koşulları bakımından farklılık arz etmektedir.

Çalışmamızda elkoyma koruma tedbiri, göçmen kaçakçılığı suçu bakımından 6458 sayılı Kanun'da yer alan düzenleme ile CMK'da yer alan düzenlemenin uygulama alanı karşılaştırılarak incelenecektir. 6458 sayılı Kanun'da yer alan düzenleme ile elkonulan aracın soruşturma ve kovuşturma sonucu beklenmeksizin tasfiyesi mümkün hale getirildiği için

---

* Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

müsadereye ilişkin uygulama da ayrıca incelenecektir. Elkoyma kararı sonrası verilecek tasfiye kararının mülkiyet hakkına müdahale bakımından orantılılığı ve özellikle üçüncü iyiniyetli kişilerin durumu AİHM, AYM ve Yargıtay kararları ışığında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, göçmen, göçmen kaçakçılığı, elkoyma, müsadere.

**YABANCI GELİNLERİN İHDİDA ANLATILARINDA “MİSTİK MOTİF”LER VE
KİMLİĞİN YENİDEN İNŞASI**

Ayşula Kurt*

Göçmen kadınlar birçok nedenden dolayı ulus-ötesi coğrafyalara göç etmekte ve göç ettikleri mekânlarda farklı göçmenlik deneyimlerine sahip olmaktadır. Ulus-ötesi göçlere bağlı olarak ortaya çıkan evlilik olgusu da bu deneyimlerden biridir. Ulus-ötesi evlilikler; bir aileye, bir topluma ve bir kültüre toplumsal olarak kabul edilmenin yollarından biri olarak toplumsal değişmeye hız kazandırmakta ve farklı olguların da görünür olmasını sağlamaktadır. Bu olgulardan biri de “din değiştirme”dir. Ulus-ötesi evlilikler, taraflardan birinin farklı dine mensup olması durumunda aile ya da topluluğa “dahil olma” ve “kabul görme” bakımından din değiştirme olgusunu deneyimleyebilmektedirler. Din değiştirme, dinlerin geçmişi kadar uzun bir yol kat etmiş bir olgudur. Bu bakımdan uzun tarihe sahip olan din değiştirme olgusu, kabul edilen dinin kültürel özellikleri, coğrafya ve içinde yaşanılan toplumun özelliklerine göre farklı görünüşler sergileyebilmektedir. Alanyazında göçmenlerin din değiştirme olgusuna ilişkin tartışmalar göç edilen ülkeye uyum sağlama etrafında gelişmiştir. Bunun yanı sıra göçmenlerin dini kullanmalarına ilişkin alanyazının çoğu, göç alan ülkeye odaklanmaktadır. Bu çalışma Doğu Karadeniz örneğinde (Trabzon, Rize ve Artvin) ulus-ötesi evlilik deneyimi olan göçmen kadınların “ihdida deneyimleri”ne odaklanmaktadır. Çalışmanın verileri, nitel araştırma yöntemleri ile tamamlanan saha araştırmasına dayanmaktadır. Katılımcılar, ulus-ötesi evlilik deneyimine bağlı olarak din değiştiren 15 göçmen kadından oluşmaktadır. İhtida anlatılara odaklanan bu çalışma, göçmen kadınların din değiştirme süreçlerine etki eden toplumsal aktörler, mekânlar ve kimliklerin onların kimlik inşalarında nasıl bir rol oynadığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Saha verilerinden göçmen kadınların din değiştirme süreçlerine ilişkin anlatılarında hem “kabul görme”nin toplumsal ve kültürel koşullarının hem de din değiştirme sürecinde etkili “mistik motif”in bir bağlam oluşturduğu görülmüştür. “Yabancı gelin”lerin din değiştirme deneyiminde İslam’ın yazılı kaynakları ve halk İslam’ı arasındaki gelenek etkisinden kaynaklı inançlar ve kabuller, kadınların din değiştirmede ve sonrasındaki yaşamlarında eleştirel farkındalığın yükselmesini de beraberinde getirmektedir. Bu bakımdan din değiştiren katılımcıların kendilerine has oluşturdukları benliklerinde “senkretik alanlar”ın

---

* Ar. Gör. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

varlığından söz edilebilir. Katılımcıların din değiştirme ve din değiştirmeye bağlı olarak toplumsal ve gündelik hayat ilişkilerindeki deneyimlerinin aktarıldığı saha verilerinde, din değiştirmenin sadece aile merkezli bir baskı ile ortaya çıkmadığı, bu durumun çoğunlukla evliliğin gerçekleştirildiği kültüre uyum sağlamak için bir strateji olarak uygulandığını da ortaya koymaktadır. Bu bakımdan din değiştirme olgusu her katılımcının deneyiminde farklı bir anlam ifade ettiğinden din bağlamındaki değişimin evlilik, etnik köken ve mekân bağlamında ilişkisel olarak ortaya çıktığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ulus-Ötesi Evlilik Göçleri, Yabancı Gelin, Din Değiştirme, Kimlik İnşası, Doğu Karadeniz.

BİR MAĞDUR KORUMA ARACI OLARAK: CEZASIZLIK İLKESİ

Arzunur Cengiz*

İnsan ticareti her yıl binlerce mağdurun hayatını etkileyen ağır bir insan hakları ihlali ve ciddi bir suçtur. Geçmişten günümüze çeşitli uluslararası sözleşmelerde ve diğer belgelerde birçok düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemelerle bu suçun önlenmesi ve özellikle mağdur üzerindeki etkisinin azaltılması amaçlanmıştır. Bu husustaki en kapsamlı sözleşmelerden biri de Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi'dir.

16 Mayıs 2005 tarihinde Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen ve ülkemizde 30 Ocak 2016'da hukukumuzda dahil edilen sözleşme, insan ticaretinin bir insan hakları ihlali olduğunu ve insan onuruyla bütünlüğünü ihlal ettiğini, bu nedenle mağdurların daha fazla korunmaya ihtiyaç duyduğunu teyit eden ve bu husustaki bağlayıcılığı olan ilk belgedir. Bu doğrultuda mağdurların; fiziksel ve ruhsal olarak iyileşmeleri, barınmaları, belirli şartlar altında ikamet izni verilmesi gibi birçok düzenleme öngörmektedir. Sözleşme'nin mağdurlarla ilgili en önemli düzenlemelerinden biri de 26. maddesinde "Cezalandırmama Şartı" olarak belirtilen, mağdurları koruma amacını temel alan "Cezasızlık İlkesidir". Cezasızlık ilkesi, kovuşturmadan ve mahkumiyetten korunmayı ve ayrıca idari ceza, gözaltı veya hapis cezası yoluyla cezalandırmadan korunmayı da içermektedir.

Çalışmamızda, mağdurun fail olmasını engellemek amacıyla öngörülmüş olan yasal olarak bağlayıcı olan ilk "Cezasızlık İlkesini" unsurları ve uygulanabilirliği açısından ele almayı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi ile ilişkisini ve de devletin bu bağlamdaki pozitif yükümlülüğünü değerlendirmeyi amaçlamaktayız.

---

* Avukat, İzmir Barosu.

İDARİ GÖZETİMİN ÖLÇÜLÜ HALE GETİRİLMESİ: İDARİ GÖZETİME ALTERNATİFLER

Nurçin Küçük yazıcı*

İdari gözetim, göç yönetimine dair politikaların uygulanması ve sınır kontrolünün temin edilmesi gibi amaçlarla sığınmacılar, mülteciler, vatansızlar ve düzensiz göçmenler gibi vatandaş statüsünde olmayan bireylerin özgürlüklerinden yoksun bırakılmasını ifade eder. Bu tedbir, yabancıların sınır dışı ya da iade kararlarının icrası işlemleri tamamlanıncaya dek veyahut ülkeye kabul edilmelerini bekledikleri süreçte hapisane veya bu amaçla inşa edilmiş merkezlerde bir “tutulma/alıkonulma” faaliyeti şeklinde gerçekleştirilir. İdari gözetim kararının devletler nezdindeki uygulama koşulları bazı farklılıklar arz etse de idari gözetime ilişkin bir dizi tıbbi ve sosyolojik araştırma, özellikle idari gözetim koşullarının standartların altında olduğu durumlarda (aşırı kalabalık, temel hizmetlerin eksikliği, haklara erişim vb.) bireylerin fiziksel ve psikolojik sağlığının hem kısa hem de uzun vadede ciddi şekilde etkilendiğini ortaya koymaktadır. Ancak Bloomfield, her şeyden önce kişiyi özgürlüğünden mahrum bırakmanın başlı başına zararlı olduğunu anlamak için belirli bir zarar veya travmaya dair kanıt ihtiyacımız olmadığını söylemektedir. Tam da bu noktada idari gözetime alternatif yükümlülükler bir ihtiyaç olarak gündeme gelmektedir. Nitekim idari gözetim kararının ölçülü olup olmadığı, idari gözetime göre daha az kısıtlayıcı ve daha çok insan hakları odaklı olan bu alternatiflerin değerlendirilip değerlendirilmediğini ve bunlar yetersiz kaldığında son çare olarak başvurulması gerekliliğini de kapsar.

İdari gözetime alternatif yükümlülükler, evrensel bir terim olmasa da dar anlamıyla; idari gözetimin meşru bir temelini olması şartıyla sığınmacıların hareket serbestileri üzerindeki daha az kısıtlayıcı tedbirlerin kullanılabilmesi ya da kullanılmasının gerekli olduğu tedbirleri; geniş anlamda da devletlerin göç sürecini yönetmek için tipik olarak bazı kısıtlamalar içeren bir dizi mevzuat, politika ve uygulamayı ifade eder. Alternatifler, genel olarak belirli adreste ikamet etme, bildirimde bulunma, aile temelli geri dönüş, geri dönüş danışmanlığı, kamu yararına hizmetlerde gönüllülük esasıyla görev alma, teminat ve elektronik izleme şeklindedir. Elbette ki idari gözetime alternatiflerin meşru bir amaca hizmet etmesi ve tedbirlerin sonucu olan birtakım kısıtların ve idarenin bu tedbir ile ulaşmak istediği yarar

---

* Öğr. Gör., İstanbul Gedik Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

arasındaki dengenin hakkaniyete uygun olması gerekir. Alternatif yollar tüm bu koşullar sağlanmadan uygulandığı takdirde temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilmesi kaçınılmazdır. Bu sebeple tebliğimizde öncelikle idari gözetimin yetersizlikleri üzerinde durularak ardından;

- İdari gözetimin alternatifler değerlendirildikten sonra son çare olarak uygulanıp uygulanmadığı

- Gözetimin alternatiflere tercih edildiği durumlarda idari gözetim kararının yeterli gerekçeyi barındırıp barındırmadığı

- İdari makamların gereklilik ve orantılılık ilkeleri kapsamında bir değerlendirme yaparak gözetim alternatiflerinin ağırlığına göre bir tercih yapıp yapmadığı

- Dezavantajlı gruplara alternatiflerin uygulanıp uygulanmadığı

- Gözetim alternatiflerine hükmedilen kararlara karşı itiraz usulünün bulunup bulunmadığı

- Yargı makamlarının alternatiflere yaklaşımının nasıl olduğu

- İdari gözetim ve alternatiflerinin sığınmacıların kriminalize edilmesine sebep olup olmadığı soruları, yöntem olarak Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği nezdindeki düzenlemeler, mevzuatımız ve yargı kararları çerçevesinde açıklanacak ve en nihayetinde vardığımız sonuçlar ile öneriler ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: sığınma, mülteci, uluslararası koruma, idari gözetim, idari gözetime alternatif yükümlülükler.

**REGIONAL DISPARITIES IN THE ASSESSMENT OF THE VULNERABILITY OF
REFUGEES IN LEBANON**

İrem Aşkar Karakır*

Burçak Müge Vural*

Located next to the conflict zones in the Middle East, Lebanon is the country to have received the greatest number of refugees in relation to its population in the world (Norwegian Refugee Council 2023). Refugees constitute 22 percent of the total population in Lebanon (UNHCR 2023). Historically being home to a significant number of Palestinian refugees, Lebanon has also witnessed the large influx of Syrian refugees since the starting of the Syrian Civil War in March 2011. A serious increase in the number of refugees in the country has had deteriorating impact on the already fragile economic and social conditions in the country. In the meantime, emergencies and crises such as COVID-19, the cholera outbreak in autumn 2022 and the Beirut port explosion in 2023 have exacerbating the existing problems in the country. Lebanon has been experiencing a deep political and economic crisis with severe consequences such as increased community tensions, extensive poverty and unemployment, and the collapse of public services. This situation has intensified the vulnerabilities of the Palestinian and Syrian refugees in the country. While it is fair to suggest that vulnerability of refugees has been on rise in Lebanon, regional disparities have also had their mark on the extent of vulnerability of the refugees in the country. Regional disparities have been a reality in Lebanon, even when the country was wealthier. Peripheral areas including North Lebanon, the Bekaa Valley and South Lebanon have remained underdeveloped when compared with relatively developed Beirut and its suburbs. This study seeks to analyze regional disparities with respect to the scope of vulnerability among the refugee population in Lebanon with a focus on access to healthcare, shelter, education, employment, infrastructure (electricity, water, roads, waste management). The scale of vulnerability of Syrian Refugees in Lebanon and its determinants are analyzed using data from Vulnerability Assessment of Syrian Refugees in Lebanon, over the years 2016 – 2022. The data are used to construct a composite index of socio-economic vulnerability. Then, the derived index data are employed in a Generalised Linear Model to examine the factors that predict vulnerability. The research provides important insights on the determinants and mechanisms of vulnerability and social exclusion of Syrian refugees in Lebanon.

---

* Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

* Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Understanding the drivers and mechanisms of vulnerability allows policy makers to draw policy proposals on how to structure a safe environment for both host and migrant communities in Lebanon.

Keywords: Lebanon, Refugees, Regional Disparity, Vulnerability, Syrian Refugees.

**THE GLOBAL REFUGEE CRISIS: BORDER POLICY, SECURITY AND
PRECARITY**

Asila Ertekin*

Migration and forced displacement of people used to be a peripheral concern till the twentieth century. With the twentieth century and particularly in recent years, there is a dramatic increase in the number of refugees who, due to a set of varying reasons ranging from socio-economic and political factors to internal conflicts and wars within their states, have to leave or are forced to leave their home countries. The struggle of refugees begins once they are abandoned by/forced to flee their states. They lose their rights as citizens in that territory; as a result of this loss, they seek for asylum in other states in the hope of restitution of their lost. Throughout their journey, those asylum seekers strive for full membership in a democratic society, and for a complete recognition so as to be able to get away with being an instantiation of 'homo sacer' to put in Agamben's term.

The augmenting refugee flows owing to the factors noted above have changed the nature of the issue endorsing the need to call the situation as a 'global crisis'. The refugees as a central concern have began occupying the media and the agendas of states. Refugees have become a discussion point of international relations in that the migratory movements not only effect the refugees themselves but also the states within the global political system that are supposed to grant asylum those who arrive in their territories. The core discussion pertaining to refugees and their inclusion/exclusion revolves mainly around the issue of security. Here, security is a two-sided concern in the sense that both refugees and host states face different but inevitable challenges with regard to the crisis while both sides are exposed to the incidents and conditions that render them vulnerable and precarious from different aspects.

This presentation aims first to elaborate on the territorial and ontological security concern of the host states and refugees. I will then scrutinize the border policies and refugee regime of states along with the reasons behind their effort to preclude the arrival of refugees in their countries embracing a biopolitical stance. Critical issues such as the fear and anxiety towards the Other/Outsider, economic and social concerns of host states, the risky journeys of refugees in poor conditions, smuggling, refugee or detention centers revealing the permanent

---

* Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

transience of inmates, precarity, uncertainty, suspension of law consorted with the deprivation of human rights due to the lack of legal status within a state, will be addressed.

Keywords: security, ontological security, human/state security, precarity, refugee rights, camp border policy.

**CHANGING SECURITY DYNAMICS: CURRENT BORDER MANAGEMENT
IMPLEMENTATIONS OF TÜRKİYE**

Fatma Nur Günay*

The phenomenon of migration, which is as old as human history, has been attributed a largely illegal feature in recent years due to the increasing fragility of the states in the Middle East. As a result of this process, the rise in unmanaged areas in Syria, Iraq, Lebanon and Afghanistan has facilitated the spread of foreign terrorist fighters, drug and human trafficking through illegal migration, not only on a regional basis but also on a global scale. Thus, the increase in illegal migration, which includes different types of threats, has caused the traditional understanding of border security to change. In this context, Türkiye has started the process of revising its border management policy within the framework of “2016 New Security Concept”. The new border security implementations of Türkiye, which lies between both weak/failed states and Europe, have great importance in preventing the global spread of these current threats. Therefore, in this study, the question that “What are Türkiye’s current practices within the scope of border security against threats related to increasing illegal migration?” by using official documents and academic literature. The purpose of the study is to explain the change in Türkiye’s border management within the scope of the new national security trend by benefiting from the process tracing method. The main argument of the study is that Türkiye has developed a border security approach based on technology and international cooperation rather than just manpower-based activities.

Keywords: Border Management, Illegal Migration, FTFs, Human and Drug Trafficking, Technology, International Cooperation.

---

* Arş. Gör., Polis Akademisi.

SOSYAL UYUM VE GENÇLİK KATILIMI PROJESİ: ENTEGRASYON İÇİN BAŞARILI BİR ÖRNEK

Hüseyin Koçak*

Selvet Çetin*

Türkiye, uzun bir süredir uluslararası düzensiz göçle mücadele etmekte ve göçün yönetimiyle ilgili yeni politikalar geliştirmektedir. Suriye krizinin yol açtığı büyük sığınmacı dalgası ise siyasi, toplumsal ve ekonomik bakımdan ciddi gerilimlere neden olmaktadır. Bu bağlamda öne çıkan temel sorun alanlarından biri, mültecilerin toplumsal uyum ve bütünleşmesiyle ilgilidir. Suriyeli sığınmacıların Türk toplumuna uyum sürecini kolaylaştırmak amacıyla kamu ve sivil toplum çevrelerinde kapsamlı ve sürdürülebilir politikaların hayata geçirilmesi için çok yönlü programlar geliştirilmektedir. Bu çalışmalar mültecilerin dil eğitimini, iletişim becerilerini, kültürel gelişimlerini, ekonomik kapasitelerini ve toplumsal uyumlarını güçlendirmeye yönelik önemli bir rol üstlenmektedir.

Türkiye’de kamu idaresi, mülteci ve sığınmacılar ile ev sahibi toplumun bir arada yaşama tecrübesini geliştirecek ve sosyal uyum sürecini güçlendirecek yeni yaklaşımları desteklemektedir. Bu çerçevede, Birleşmiş Milletlerin (BM) desteğiyle, TC Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) tarafından altı yıldır yürütülen, sığınmacı ve göçmenlerin yoğunlaştığı 25 ilimizi kapsayan “Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi”, yenilikçi yaklaşımları, aktif katılım ve işbirliğini esas alan başarılı bir uyum çalışması olarak dikkat çekmektedir. Bu çalışmalar, başta geçici koruma altındaki gençler olmak üzere, göçmenlerin Türkçe dil eğitimlerini, sportif becerilerini, kültürel gelişimlerini ve toplumsal uyumlarını güçlendirmeye yönelik önemli bir rol üstlenmektedir. Bakanlığın yürüttüğü program, aynı zamanda yereldeki sosyal risklere müdahale edebilmek, ayrımcı ve dışlayıcı ön yargıları giderebilmek bakımından diğer uyum çalışmalarıyla bir bütünlük arz etmektedir.

Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesinin temel amacı; “8-18 yaş aralığındaki mülteci, sığınmacı ve göçmen gençlerle ülkemiz gençleri arasındaki uyum ve iletişimi güçlendirici nitelikte eğitsel, sanatsal, mesleki, kültürel ve sportif faaliyetlerin gerçekleştirilmesi” olarak belirtilmektedir. Proje uygulaması; Türkçe dil eğitim programı, koruma programı ve uyum programı şeklinde üç ana başlık altında gerçekleştirilmektedir. Belirtilen yaş gruplarındaki sığınmacı ve mülteci gençlere, Halk Eğitim Merkezleri aracılığıyla

---

* Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi.

* Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

A1 ve A2 düzeyinde Türkçe dil eğitimi verilerek örgün eğitime katılmaları sağlanmaktadır. Bununla birlikte temel düzeydeki dil becerileri gelişen ve örgün eğitime kazandırılan sığınmacı ve göçmen gençlerin okul başarı durumları ve Türk akranlarıyla uyum becerileri izlenmekte, bulgular okul yönetimleriyle paylaşılarak durum değerlendirilmesi yapılmaktadır. Türkçe dil eğitimi programı dışındaki koruma ve uyum programlarının hedef kitlesini yarı yarıya Türk ve sığınmacı-göçmen gençlerin oluşturması, uyum ve bütünleşme süreçleri açısından dikkat çekicidir. Koruma programının ise hem Türk, hem de Suriyeli gençlerin psikososyal gereksinimlerini karşılayacak şekilde uygulanması, hedef gruplar arasındaki iletişim, kültürel farkındalık ve etkileşimi güçlendirici bir rol üstlenmesi, uyumda beklenen başarılı sonuçlara ulaştırıcı niteliktedir. Öte yandan sporun birleştirici gücü sayesinde Türk ve Suriyeli gençlerin çeşitli sportif etkinlikleri birlikte gerçekleştirmesi, takım ruhunun güçlenmesini, paylaşma ve dayanışma duygularının öne çıkmasını sağlamaktadır.

Bu çalışmada; Gençlik ve Spor Bakanlığının “Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi” yakından takip edilmiş, mülteci, sığınmacı ve göçmenlerin uyum ve bütünleşme sürecini destekleyici başarılı uygulamaların gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu çalışmaların çok daha güçlü ve kapsayıcı bir yaklaşımla geliştirilmesi, ülkemizde mülteci ve göçmenler için bütüncül bir sosyal politika ve uyum modelinin oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: GSB, Mülteci, Sığınmacı, Uyum, Bütünleşme.

GÖÇ OLGUSUNUN GÜNCEL SANAT YANSIMALARI: BOUCHRA KHALİLİ ÖRNEĞİ

Memet Ali Zeren*

Mevcut küresel göç krizi, göç ve sanat arasındaki karmaşık etkileşimin yeniden değerlendirilmesine yol açmıştır. Dünyanın çeşitli bölgelerindeki çatışmalar, ekonomik eşitsizlik ve iklim değişikliği nedeniyle artan göç dalgalarının ortasında, sanat, hikaye anlatımı ve savunuculuk için güçlü bir araç olarak ortaya çıktı ve göçmenlerin ana akım anlatılarda genellikle gizlenen deneyimlerine dair içgörüler sağladı. Son yıllarda, sanatsal platformlar, göçmenlerin daha geniş siyasi ve medya söylemleri tarafından genellikle gizlenen kişisel anlatılarını ve zorluklarını vurgulamada önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Bu çalışmanın merkezinde, çalışmalarını göç üzerine derin bir yorum sunan Faslı-Fransız sanatçı Bouchra Khalili'nin çalışmaları yer almaktadır. Bouchra Khalili gibi sanatçılar sergiler, enstalasyonlar ve multimedya projeleri aracılığıyla yerinden edilme ve kimliğin özünü yakalamayı başarmış, göçmenlerin hikayelerini saygınlık ve derinlikle sunmuşlardır. Bu sanatsal angajman sadece göçün karmaşıklığına dair kamusal anlayışı zenginleştirmekle kalmıyor, aynı zamanda göç krizinin merkezinde yer alan acil meseleler hakkında daha empatik ve bilinçli bir küresel diyalogu da teşvik ediyor. Khalili'nin "Mapping Journey Project" gibi projeleri, sanatın göçmen yolculuklarını ve zorluklarını belgeleme kapasitesini örneklerken, kimlik ve aidiyete dair incelikli bir anlayış geliştiriyor. Khalili'nin bakış açısı sayesinde izleyiciler, göçün katmanlı gerçekliklerinde gezinmeye ve direniş, mücadele ve umut hikâyeleriyle ilişki kurmaya davet ediliyor. Khalili'nin sanatsal müdahaleleri yalnızca göç olgusuna ilişkin anlayışımızı zenginleştirmekle kalmıyor, aynı zamanda sanatın daha kapsayıcı ve empatik bir küresel toplumu savunmadaki rolünün de altını çiziyor. Khalili'nin çalışmaları üzerinden göç ve sanatın kesişimi analiz edilerek, göçün insani yönlerine ilişkin bakış açısı incelenmektedir. Çalışmanın bir diğer amacı da bu önemli alanda daha fazla bilimsel araştırma yapılmasının önünü açmaktır. Bu çalışma, sanatsal ifadelerin göç meselelerine ilişkin söylemler için hem bir ayna hem de bir katalizör görevi gördüğünü vurgulayarak bu dinamik ilişkiyi keşfetmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, Khalili'nin sanat projelerinin nitel bir analizini kullanmakta ve göçün temsilini araştırmak için görsel ve tematik içerik analizini birleştirmektedir. Bu yaklaşım, göç ve sanat

---

* Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

üzerine akademik literatürün gözden geçirilmesi, sanat eleştirmenleriyle yapılan görüşmeler ve Khalili'nin çalışmalarının hem sanat dünyasında hem de göçmen topluluklar arasında nasıl karşılandığının incelenmesiyle tamamlanmaktadır. Bu bağlamda çalışma, Khalili'nin sanatının göç anlatılarının anlaşılması üzerindeki çok boyutlu etkisini yakalamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Bouchra Khalili, Sanat.

**BİR ORTAOKULDA PİKTES DESTEKLEME KURSLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
VE OKUL YÖNETİCİLERİNİN DENEYİMLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI**

İdil Gülcen*

Bu araştırmanın amacı; İzmir ilindeki resmi bir ortaokulda Suriyeli öğrenciler için ilk kez uygulanan Piktès destekleme kurslarına ilişkin öğretmen ve okul yöneticilerinin deneyimlerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Piktès destekleme kursuyla ilgili öğretmen ve yönetici deneyimlerinin nasıl olduğunun bilinmesi ihtiyacından, İzmir ilinde bulunan bir resmi bir ortaokulda görev yapmakta olan 6 öğretmen ve 2 okul yöneticisi araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Bu araştırmada nitel araştırma yönteminin durum çalışması deseni kullanılmıştır. Katılımcıların bilgileri ve araştırmacı tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Görüşmeler yüzyüze yapılmış, bulguların analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen analiz sonuçlarına göre; piktès destekleme kursu veren öğretmen ve yöneticilerin deneyimleri; olumlu ve olumsuz olarak kategorilere ayrılmış. Olumlu deneyimlerin daha fazla olduğu görülmüştür. Öğretmen ve Yöneticiler Suriyeli öğrencilerle ilgili olumsuz tecrübelerinde; akademik derslere olan ilgisizliklerinden ve ailelerin ilgisizliğinden bahsetmişlerdir. Öğrencilerin akademik derslerdeki isteksizliklerine temel eğitimlerinin yetersizliğinin neden olduğu bildirilmiştir. Ailelerle ilgili olan olumsuz tecrübelerde velilerin dil ve entegrasyon sorunları üzerinde durulmuştur. Piktès destekleme kursundaki öğretmen ve yöneticiler olumlu algı ve tecrübelerinde; öğrencilerin kültürel uyum ve aidiyeti artık kabullenmiş, dil problemi de büyük ölçüde aşmış olduklarını belirtmişlerdir. Piktès destekleme kurslarının öğrencilere olumlu davranışlar kazandırdığı, öğretmen ve yöneticilere ise; farklı bakış açılarıyla çok kültürlülüğü, kapsayıcı eğitimi, kültürel değerlere dayalı eğitim ve öğretimi ve kültürel pedagojiyi içselleştirmelerini ve uygulamalarını sağladığı görülmektedir. Araştırma sonunda araştırmacılara, politika yapıcılara ve uygulayıcılara destekleme kurslarıyla ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Piktès, Suriyeli öğrenci, öğretmen, okul yöneticisi, destekleme kursu.

---

* Millî Eğitim Bakanlığı.

**POLITICIZATION OF EU'S MIGRATION POLICY: A POSTFUNCTIONALIST
ANALYSIS**

Sinem Abka*

Zühal Ünalp Çepel*

The EU has been in a continuous wave of crises such as the Constitutional Treaty crisis, the Eurozone crisis, the rise of populism, the migration crisis, Brexit, and Covid-19 since the mid-2000s. The efforts to cope with these multi-faceted crises decreased the EU's ability to act as a superior authority over its member states. The EU's declining superiority brought along with differentiated integration models which are unable to be explained by the first and second waves of European integration theories. To fill this gap in the literature, postfunctionalism has been currently emerging as a grand theory which shows that particularly the main assumptions of functionalism, intergovernmentalism, and constructivism are unable to explain today's politicized EU decision-making procedures. Instead of spill-over effect, interest-group-based bargaining mechanisms, and social learning processes, the theory argues that regional integration has been directly related to the mass politics of states. Leuffen, Rittberger, and Schimmelfennig (2022) argue that politicized areas in the EU are migration, welfare systems, and defense policy which constitute the core sovereign fields of nation-states. Accordingly, migration as being a key disputed field within EU member states has evolved as a politicized foreign policy instrument of the Union since 2015. Although the EU Council finally reached an agreement on the "Asylum and Migration Management Regulation and Asylum Procedures Regulation" on 8 June 2023, this flexible system still transfers the burden mainly to the EU's border and non-member states.

In this framework, this paper aims to shed light on the EU's migration policy instruments managed in collaboration with the non-member states. The cases will be limited to Libya, Egypt, and Tunisia as the main collaborators in the Southern Mediterranean partnership of the EU's migration management system since 2019 when the first draft of the Regulation was proposed. The analytical framework of this paper is based on the main assumptions of postfunctionalism which underline the EU's failure to act in solidarity with its member states

---

* Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

* Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

in politicized fields. In analyzing the selected cases, the EU's official documents on migration management constituting a part of the EU *acquis communautaire* and bilateral agreements with these Southern Mediterranean countries will be chosen as primary sources. To keep the study updated, media sources on the EU's migration policy will be reviewed and other related secondary sources in the literature will be included in the analysis section. This study finally attempts to contribute to the existing literature by applying an emerging theory to a crisis field that has remained dynamic for many years.

Keywords: EU Migration Policy, postfunctionalism, Libya, Egypt, Tunisia, politicization.

**TEMPORARY NO MORE: POTENTIAL ROADMAPS AFTER THE END OF
TEMPORARY PROTECTION REGIME IN TÜRKİYE**

Ayşe Dicle Ergin*

Temporary protection regime allows for emergency response by States which do not have the resources to manage a mass influx often due to armed conflict. While offering host States flexibility in adhering to their international law obligations, it has no bearing on state obligations in particular the principle of *non-refoulement*.

By definition, the temporary protection regime is designed to be provisional. Individuals covered by this regime receive protection ‘temporarily’, based on predetermined criteria. Although it may be challenging to specify the duration of temporary protection, it should not evolve into a prolonged responsibility for the host state.

Consequently, identifying a permanent solution for those under temporary protection is essential. International refugee law acknowledges three durable solutions: voluntary repatriation, resettlement, and local integration. Since these solutions require time to implement, thorough planning and careful design are crucial for their successful implementation.

The design and planning phase for a roadmap towards durable solutions should commence well in advance of the temporary protection regime's conclusion. However, ending the temporary protection regime neither automatically implies that the protection needs of temporary protection beneficiaries cease, nor it guarantees the feasibility of a safe and dignified return. Regardless of the chosen solution, a roadmap and appropriate procedures must be established through prompt, strategic, and comprehensive planning. This roadmap should balance (1) adherence to international standards and obligations, including individuals risk assessments for returnees and the principle of non-refoulement, and (2) the evaluation and application of feasible steps by host states, considering their financial, institutional, and temporal capabilities.

Currently, the temporary protection regimes applied to Syrians and Ukrainians respectively are prominent topics in Türkiye and the European Union (EU). The experiences of the EU and Türkiye with temporary protection significantly vary in aspects such as the nature of the conflict/crisis, the motive to leave of the temporary protection beneficiaries, risks upon

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Bilkent Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

return, protection availability in countries of origin, and the temporary protection regime's duration. Despite these differences, both scenarios share a critical concerns regarding the potential long-term presence of a substantial number of temporary protection beneficiaries in the host countries. This necessitates both the EU member states and Türkiye to develop a timely and carefully considered roadmap for the temporary protection beneficiaries' long-term prospects after the termination of their temporary protection regimes. The presentation will examine the elements and legal standards relevant to a potential roadmap following the termination of the temporary protection regime. In developing this roadmap, it will be essential to utilize international human rights standards as established by relevant instruments and jurisprudence.

Keywords: Refugee law, Temporary Protection, The principle of non-refoulement.

**A CRITICAL ANALYSIS OF COMBATING HUMAN TRAFFICKING WITHIN THE
FRAMEWORK OF TURKISH FOREIGNERS LAW**

Ekin Tuna*

The phenomenon of migration has persisted throughout history for various reasons, with its prevalence increasing significantly in contemporary times. This increase of migrants has brought about a myriad of challenges, despite it is an already complex process. Irrespective of gender or age, hundreds of thousands of individuals are compelled to migrate annually, either voluntarily or under duress, facing a range of abuses such as fraud, discrimination, economic coercion, and, in severe instances, human trafficking. Immigrants, whether moving within their own country or across borders, share a common objective of seeking survival and settlement. The psychological impact of migration renders these individuals vulnerable and in need of assistance, thereby creating opportunities for traffickers to exploit their precarious circumstances and subject them to human trafficking.

Human trafficking, defined as the act of using force, deception, or coercion to compel individuals into labor or commercial sex acts, stands as one of the largest criminal enterprises globally. The UNHCR reported a staggering 82.4 million forcibly displaced individuals worldwide by the conclusion of 2020, highlighting the pervasive nature of this issue. Each migrant is at risk of falling victim to human trafficking, which can manifest in various forms such as forced labor, sexual exploitation, child marriages, and other human rights violations. To combat such exploitation, particularly of women and children, and uphold their internationally recognized human rights, this study delves into the provisions of Turkish foreigner's law.

Turkey, as a prevalent destination for immigrants, has enacted legislation and measures to prevent and penalize human trafficking, aligning with international agreements and EU regulations on the matter. Legal frameworks exist to safeguard and support victims of human trafficking within the respective jurisdictions they are located. Through an examination of the relevant provisions of Turkish Foreigners Law and judicial decisions, this study aims to elucidate the protection and rehabilitation efforts in place for victims of human trafficking,

---

* Ar. Gör. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

emphasizing the country's commitment to combatting these egregious violations of fundamental human rights.

Keywords: immigration, human trafficking, foreigners law, human rights, victims of human trafficking.

**IMPACT OF WORKPLACE SPIRITUALITY ON HUMANITARIAN AID
WORKERS**

Burçin Özdamar*

Recent changes and shifts in the current agenda have increased the importance of the humanitarian services and well-being of humanitarian aid workers. This study aims to identify the well-being of humanitarian aid workers and their perception towards their daily life routines within the context of workplace spirituality through a literature review and qualitative content analysis. Total 14 interviews were conducted with humanitarian aid professionals in Izmir, Türkiye. The findings revealed two major categories: learned helplessness and the importance of team work related with the perception of humanitarian aid workers.

Introduction and Theoretical Perspectives

Recent changes and shifts in the current agenda have increased the importance of humanitarian services. The dynamic nature of humanitarian aid has several implications, including creating a social change, effects on employment and labor market, psychosocial integration of refugees, and overcoming health issues, harmonizing of regional cultures. Among all these considerations, the well-being of humanitarian aid workers is also of a critical importance. Herein, the exploration of workplace spirituality approach recognizes the understanding of humanitarian aid workers' wellbeing by addressing their spiritual needs. Workplace spirituality covers integration of spiritual values, beliefs and practices in work environment (Pawar, 2009) and the dimensions of workplace spirituality are consist of inner life, meaningful work and condition for community (Milliman, 2003). This study aims to understand where employees see themselves in spiritual climate. The research question of the study is as follows:

- How is the working environment perceived by humanitarian aid workers in the context of workplace spirituality?

The findings outline two major dimensions of humanitarian aid workers perception towards the workplace spirituality.

Methodology

---

* Arş. Gör., İzmir Ekonomi Üniversitesi .

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

This study adopts the qualitative research methodology (Flick, 2014) through semi-structured interviews to humanitarian aid service members in which qualitative methodology provides participants with flexibility and freedom to talk about their experiences. Throughout analyzing interviews, content analysis method is implemented to decipher the findings.

Findings and Conclusion

In semi-structured interviews, first, humanitarian aid workers' current practices are questioned, such as their position, role of their institutions, employer expectations. All interviews are recorded and transcribed. Content analysis (Graneheim et. al, 2017) is used for analyzing the data. In first stage, through a line by line analysis, the patterns, concepts and their properties are described. In second stage, comparisons of labeled concepts are grouped if necessary.

The preliminary findings reveals two major dimensions that shape working environment perceived by humanitarian aid workers within context of workplace spirituality: learned helplessness and importance of team work.

Keywords: Workplace Spirituality, Humanitarian Aid, Social Work.

**GÖÇMENLERİN TARAF OLDUĞU MEDENÎ YARGILAMA PROSEDÜRLERİNDE
İSPAT HAKKI SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Pınar Çiftçi Türkel*

Ülkemizde göçmen sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Göç olgusu sosyolojik açıdan yeni bir yapı ortaya çıkarırken, göçmenler göç ettikleri ülkede her gün farklı bir hukuki ilişki içerisine girmektedir. Hukuki ilişkinin mevcut olduğu bir zeminde hukuki uyuşmazlıkların çıkması kaçınılmazdır. Bu durumda ise, en az bir tarafını göçmen bireyin oluşturduğu hukuki uyuşmazlıklarda göçmen konumunda bulunan tarafların karşılaştığı yargısal engellerin kaldırılması, adalete erişimin ve hak arama özgürlüğünün bir gereğidir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümünde başvuru, bu süreçte uygulanacak yargılama kurallarını belirleyen temel bir koddur. Hukuk Muhakemeleri Kanunu, mülga Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu'ndan farklı olarak yargılama sürecini ve özellikle ispat aşamasını aktif, etkin ve çalışkan avukat üzerine inşa etmiştir. Zira ispat sürecinde geçerli olan iddia yükü, somutlaştırma yükü, delil ikame yükü gibi yükler yargılamada taraflara ve daha doğrusu taraf vekillerine etkin şekilde dava malzemelerini ve ispat araçlarını hâkimin önüne getirme yükümlülüğü getirmiştir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda benimsenen bu sistem, Kanun'un Tasarı halindeyken avukatla temsil mecburiyetini zorunlu tutması ile tutarlı bir inşa idi. Bununla birlikte Tasarı kanunlaşırken avukatla temsil mecburiyeti Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na alınmamış ve böylece geriye önemli yargısal yüklerin yüklendiği bir ispat aşaması ile -vekili olsun/olmasın- taraflar yüzyüze bırakılmıştır.

İspat prosedürünün zor ve karmaşıklığı göçmen olmayan taraflar açısından bile büyük bir zorluk arz ederken, bu zorluğun taraflarından en az birisinin göçmen olduğu yargılamalarda çok daha ciddi bir adalete erişim sorunu yaratabileceği açıktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi son yıllarda kabul ettiği içtihat hukukunda, usulün karmaşıklığının bir kriter olarak ele alınması konunun adil yargılanma hakkının tesisi bakımından çok daha büyük önem kazandığı sonucuna ulaştırmaktadır. Bu durumda özellikle taraflarından birisinin göçmen olduğu medenî yargılamaya ilişkin uyuşmazlıklarda kişilerin ispat hakkını kullanabilmesi için gerekli yargısal önlemlerin alınması gerekir. Sorun özel hukuk uyuşmazlıkları bakımından çok daha fazla önem arz etmektedir; zira ceza yargılamalarında ücretsiz avukattan yararlanma hakkı

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

çok daha yaygın kullanılabiliriyorken, aynı tespiti medenî yargı bakımından yapmak mümkün değildir.

Bu kapsamda göçmen tarafın dava dilekçesi/cevap dilekçesi hazırlanmasında, delilleri sunma/ibraz süreçlerinde ve tahkikat aşamasında karşılaştığı usuli güçlüklerin üstesinden gelmesi için gerek profesyonel hukuki yardım alma gerekse tercümandan yararlanma gibi temel yargısal hakları bulunmaktadır. Bu hakların temin edilmesi, tarafı göçmen olan yargılamalar bakımından adil yargılanma hakkının tesisi için zorunludur. Çalışmada bu kapsamdaki sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulacaktır.

YABANCI UYUKLU KİŞİLERE TÜRKİYE’DE YAPILAN TEBLİGATLARDA GÜNCEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Buse Dişel*

Küresel göçün etkilerinin çok açık bir şekilde görüldüğü Ülkemizde, geçici süreliğine veya yerleşik şekilde yaşayan yabancı uyruklu kişilerin sayısı, günden güne artmaktadır. Bu da göçle gelen yabancı uyruklu kişilerin hukuk uyuşmazlıklarda taraf olarak önceki yıllara göre daha yüksek bir oranda yer almalarına sebep olmaktadır. Yargılamalarda, yabancı uyruklu kişilere tebligatın nasıl yapılacağı ciddi ve çözülmesi gereken güncel bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tebliğat, yargılamalar bakımından temel yargısal haklardan olan hukukî dinlenilme hakkı ve adil yargılanma hakkı ile doğrudan ilgilidir. Bir yargılamada hukukî dinlenilme hakkının sağlandığını gösteren ilk unsur, ilgililerin yargılama ile ilgili bilgi sahibi olmasıdır. Bu bilgilendirme de kural olarak usûlüne uygun yapılacak bir tebligatla sağlanır. Örneğin, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na göre, dava dilekçesinin davalıya tebliğ edilmeden yargılama yapılması veya tarafa duruşma davetiyesi hiç veya usulüne uygun tebliğ edilmeden duruşma yapılması halinde, tarafın doğrudan bilgilenme hakkı ve dolayısıyla hukukî dinlenilme hakkı ihlal edilecektir.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun “Tebliğat” başlıklı 100. maddesi ve Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’in “Tebliğat İşlemlerine İlişkin Usûl ve Esaslar” başlıklı 120. maddesi uyarınca, bu Kanun ve Yönetmelik kapsamında yapılacak tebliğat işlemlerinde, 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerinin yanı sıra, özel bir tebliğat usûlü öngörülmüştür. Ancak hukukumuzda genel olarak yargılamalarda tebligatın Türkiye’de yapılması açısından Türk vatandaşları ile - *diplomatik bir ayrıcalığı veya özel bir durumu yoksa*- yabancı uyruklu kişiler arasında esasen bir fark gözetilmemiştir. Özellikle bir yabancıya Türkiye’de bilinen en son adresine tebliğat yapılamaması halinde, hangi usûllerde tebliğat yapılacağı, tebligatın şekli, bu kişilerin adreslerinin meçhul sayılmasının şartlarının neler olacağı, bu kişilere ilan tebliğat yapılması halinde nelere dikkat edilmesi gerektiği konuları, uygulamada sıklıkla karşılaşılan sorunlar olmaktadır.

---

* Arş. Gör. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Çalışmamızda, konuya ilişkin muhtemel sorunlar ortaya konulduktan sonra, Ülkemizdeki göç olgusu gerçeği karşısında, özellikle adli tebligatlarda, Türkiye'deki yabancılara tebligat yapılması gerekliliklerini karşılamakta zorlanan tebligat mevzuatımızdaki düzenlemelerin yeterli olup olmadığı, bu konularda kanunî bir düzenlemeye ihtiyaç olup olmadığı soruları cevaplandırılmaya ve değişiklik ihtiyacı varsa ne yönde düzenlemeler yapılabileceği noktasında çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

YABANCI UYRUKLU KİŞİLERİN ARABULUCULUK SÜRECİNDEKİ DİL PROBLEMİ

Servet Kantarcıoğlu*

Arabuluculuk, günümüzde uygulaması yaygın bir alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Bunun bir sebebi, şüphesiz bazı uyuşmazlıklar açısından arabuluculuğun bir dava şartı (HUAK m. 18/A) olarak düzenlenmesidir. Arabuluculuk, özel hukuk alanında, kişiler arasında ortaya çıkan uyuşmazlıkların, tarafların bir arabulucu nezdinde karşılıklı taleplerini ileri sürerek aralarındaki uyuşmazlığa ilişkin bir uzlaşma sağlama zemini oluşturdukları uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden birisidir.

Özel hukuk alanında arabuluculuğun uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar 632i sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nda düzenlenmektedir (HUAK m. 1/1). Ayrıca aynı Kanun'un kapsamına yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar da dâhil edilmiştir (HUAK m. 1/2). Bu durumda yabancı uyruklu kişilerin taraf olduğu özel hukuk uyuşmazlıklarında da ihtiyari veya zorunlu arabuluculuğa gidilmesinde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

Yabancı uyruklu kişilerin arabuluculuk sürecine başvurmaları hâlinde özellikle yabancı dilden kaynaklanan sorunlar yaşanabilecektir. Yargılama bakımından, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda örneğin yabancı dilde yazılmış belgelerin tercümesinin mahkemeye sunulması zorunluluğu (HMK m. 223), yabancı resmî belgelerin yetkili makamlar tarafından onaylanması (HMK m. 224), tanığın dinlenilmesinde (HMK m. 263) ve isticvapta (HMK m. 17i) tercüman kullanılması gibi hükümler yer almaktadır.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin özel hukuk uyuşmazlıklarının dava yolu ile çözümlenmesi hâlinde uygulama alanı bulacağı düşünüldüğünde, arabuluculukta tarafın yabancı dil kullanması hâlinde nasıl bir usûl belirlenmesi gerektiği soru işareti oluşturabilecektir. Zira yabancı uyruklu kişilerin varlığı ve topluma entegrasyon süreci hukukî ilişkilere de yön vermektedir. Bu ilişkinin bir sonucu olarak yabancı uyruklu kişiler uyuşmazlığın tarafı hâline gelmektedir. Bu uyuşmazlığın arabuluculukta çözümlenmesinde yabancı uyruklu kişinin Türkçe bilmemesi, konunun farklı bir boyutunu oluşturmaktadır. Arabuluculuk sürecinde bir tarafın veya tarafların yabancı uyruklu olması ve Türkçe bilmemesi hâlinde arabuluculuk sürecinin nasıl işletilmesi, özellikle tercüme ve tercüman masraflarının nasıl paylaşılması gerektiği önem

---

* Ar. Gör., Trabzon Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

göstermektedir.

Bu durumda arabuluculuk sürecine tarafların anlayabileceği dilde bir yeminli tercümanın katılması gerektiğini düşünmekteyiz. Zira yabancı uyruklu kimselerin arabuluculuk sürecinden haberdar olmaları, bu süreçte taleplerini doğru bir şekilde aktarabilmeleri, yine karşı taraftan gelen talepleri anlayabilmeleri ve nihayet arabulucunun hazırlamış olduğu anlaşma veya anlaşamama tutanaklarının okunup anlaşılabilmesi için gereklilik arz etmektedir.

Arabuluculuk sürecine bir tercümanın dâhil olması birtakım soruları da beraberinde getirebilecektir. Örneğin, tercüman desteğini kimin sağlayacağı önemli bir sorudur. Zira bu masraflar arabulucunun ücretine mi (HUAK m. 7) dâhil edilecek; arabuluculuk sürecinden sonra anlaşılabilmesi hâlinde başvurulacak yargılama bakımından, yargılama giderinin bir parçası olarak mı görülecek ya da tercümandan yararlanan kişiye mi yüklenecektir? Çünkü nihayetinde burada bir özel hukuk uyuşmazlığı söz konusudur. Bu konuda adlî yardımdan yararlanılabilir mi sorusu da incelenmelidir. Keza arabuluculuk sürecine tercümanın katılması hâlinde arabuluculuk sürecinin gizliliğinin sağlanmasına da dikkat edilmesi gerekir (HUAK m. 4).

Yabancı uyruklu kişilerin sosyal hayattaki varlığı, onların hukukî ilişkilere katılımını zorunlu kılmaktadır. Eşitlik ilkesi gereği yabancı uyruklu kişilerin de arabuluculuk sürecine eşit şartlarda katılmaları ve hukuk mekanizmalarının bu amaç doğrultusunda tasarlanmaları gerekecektir. Bu tasarlama mahkeme aşamasında Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yapılmış olsa da, arabuluculuk sürecinde nasıl bir uygulama olacağı konusu belirsizlik taşımaktadır. Bu belirsizliğin başında dil problemi gelmekte ve bunun aşılması için çözüm önerilerinin arabuluculuk aşaması bakımından da var olması gerekmektedir. Çalışmanın amacı, bu konuda çözüm önerilerinin tartışılması ve geliştirilmesini sağlamaktır.

TÜRK GÖÇ HUKUKUNDA REFAKATSİZ ÇOCUKLARIN HUKUKİ TEMSİLİ

Ahmet Kaan Yılseli*

Ülke sınırlarımızdan giren refakatsiz çocuklar hakkında uluslararası koruma işlemleriyle koruma ve bakım işlemleri birbirinden ayrı olarak eş zamanlı yürütülmektedir. Refakatsiz çocuklar, tespit edilmelerinin ardından sağlık kontrolleri ve kimlik tespiti işlemlerinin akabinde kendileri için uygun olan kurumlara yerleştirilmektedir. Çocuk Koruma Kanunu hükümlerine göre haklarında koruma kararı verilerek kurum nezdinde koruma altına alınabilirler. Eş zamanlı olarak da uluslararası koruma başvurusunda bulunabilirler.

Refakatsiz çocuklar, kendilerine yasal olarak ya da örf ve âdet gereği bakmakla yükümlü yetişkin kişilerin himayesinden yoksun olduklarından yapacakları başvurularda ve haklarında yapılacak hukuki işlemlerde bir yasal temsilciye ihtiyaç duyarlar. Çocuklara yasal temsilci atanmasında Türkiye’de 01.02.2017 tarihinde yürürlüğe giren Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunması Hakkında Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliğine Dair Sözleşme hükümleri taraf olmasına bakılmaksızın tüm devletlerden gelen çocuklar hakkında uygulanacaktır. Sözleşmenin 3. maddesinin 1. fıkrası c bendine göre, vasilik, kayımlık ve benzeri kurumlar hakkında sözleşme uygulama alanı bulmaktadır. Sözleşmeye göre mülteci çocuklar, ülkelerindeki karışıklıklar nedeniyle yerlerinden edilmiş çocuklar ve mutad meskeni tespit edilemeyen çocuklar hakkında çocuğun bulunduğu ülke makamı olarak Türk makamları yetkilidir. Çocuğun bilgilerinin tespit edilememesi halinde de acil bir durumun varlığı kabul edilerek m. 11 hükmüne göre çocuğun bulunduğu ülke makamlarınca her türlü tedbirin alınması mümkündür.

Sözleşme hükümlerine göre, refakatsiz çocuklara vasi, kayyım gibi yasal temsilci atanmasına Türk makamlarınca uygulanacak hukuk, kendi hukuku olan Türk hukukudur (m. 15). Refakatsiz çocuklar hakkında da uygulanabilecek olan Türk Medeni Kanunu (TMK) m. 404 hükmüne göre vasi atanması gerekli olan bir kişiyi tespit eden resmi makamlar, ilgili kişiye vasi atanması için mahkemeye başvurma zorunluluğu altındadır. Yetkili makam tarafından yasal temsilci atanana kadar, çocuğun uluslararası koruma ve diğer ihtiyaçlarının yerine getirilmesinde, çocuğun temsili için TMK m. 420 hükmüne göre vasi gibi gerekli yetkilere sahip bir yetki belgesi ile görevlendirilen yasal temsilci atanabilecektir. Refakatsiz çocuğun tespit edilmesinden hemen sonra başvuru işlemlerinin ve bu esnadaki bakım işlemlerinin

---

* Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

yürütülmesi için temsil kayyımı atanması da düşünülebilecektir. Ancak bu temsilcilerin refakatsiz çocukların özel ihtiyaçları ve yapılması gereken başvuru işlemleri hakkında bilgi sahibi olan kişiler olmaları gereklidir. Bu gereğin sağlanması için, ilgili uzmanlığa sahip kişilerin yetiştirilmesi ya da bu doğrultuda kurumların kurulması bir gerekliliktir.

Bir başka husus Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) m. 65 hükmü ile uluslararası koruma başvurularının kişi tarafından bizzat yapılması gerektiğinin düzenlenmiş olmasıdır. Refakatsiz çocukların ilgili başvuruyu bizzat yapmaları ehliyet durumları da gözetildiğinde mümkün olmayabilir. Her ne kadar uluslararası koruma başvurusunun herkesçe bizzat yapılabileceği düzenlenmiş olsa da ayırt etme gücüne sahip olmayan küçüklerden bizzat başvurunun beklenmesi uygun değildir. Bu konuda refakatsiz çocuklar için atanacak temsilcinin yardımıyla ya da temsilci tarafından başvuruların yapılabileceğine ilişkin düzenleme yapılmalıdır. Yasal temsilci atanmasıyla da çocuğun tüm hukuki süreçlerinin gerekli şekilde takip edileceği her zaman söylenemeyecektir. YUKK m. 81 hükmüne göre avukatlık ücretlerini karşılama imkânı bulunmayan başvuru sahiplerine, uluslararası korumaya ilişkin işlemleri hakkında yargı önündeki başvurularında avukat sağlanabilmektedir. Ancak refakatsiz çocukların ihtiyaçları uluslararası koruma hakkındaki yargı önündeki başvurularla sınırlı değildir. Refakatsiz çocuklara tüm işlemleri hakkında yargı mercilerinde temsil edilmesi için avukat atanması yönünde yasal düzenleme getirilmelidir.

THE MIGRATING TOURIST

Özay Yıldız*

Pınar Işıldar*

This paper reviews the relevant literature on tourism, culture and migration to theorise a probable progression of a tourist turned migrant. At first stage, the self in a cultural centre is granted order that protects from the chaos of nature, a singular meaning, attachment, identity and purpose. In return, the individual is expected to perform and conform to the pre-established rules of survival, the greater good. At the second stage, especially in the post-industrial society, the centre periodically grants leave, so that the individual may find temporary relief, only to return and resume their performance as a member of the collective. Tourism serves this purpose by temporarily accommodating, entertaining and showing the visitors around, in different cultural centres, inhabited by different peoples, shaped by different geographies. Once the self is exposed to the other centre, cultural appropriation takes place. The lightest form is cultural exchange, where some mutual appropriation takes place without any long-term changes. Cultural divergence is where no compatibility, and thus no meaningful exchange takes place. In case of dominance, the dominant culture imposes its cultural aspects to the subordinate one, to assimilate. In some cases, the subordinate one may look up and aspire to the dominant culture in a case of voluntary assimilation. Finally, the dominant culture may exploit the subordinate's cultural appearances. The highest form of cultural exchange is synthesis, or transculturation, and a hybrid culture is formed that no longer carries the identities of involved cultures. However, the cultural exchange that happens around tourism settings is purposefully staged, to be entertaining, inauthentic and consumer oriented. This process also poses the clear risk of commodifying, and/or exploiting the local culture, changing or degrading the meaning of cultural products. At the third stage, some tourists start seeking more meaningful and authentic experiences. Heavily disillusioned by the perceived inauthenticity of both their cultural centre and the tourism offer, they struggle to infiltrate the back stages of the destination, in order to desperately experience the local culture as it really is. The individual starts looking for something more, elsewhere. This quest might be a conscious one, motivated by the apparent realisation of loss of meaning and anomie, or coincidentally catalysed by a transformative

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi.

* Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

tourist experience. At this stage, the individual deeply wishes to leave their own cultural centre to integrate with another and tourism is a facilitator of this quest. This search for meaning outside one's own cultural environment resembles a pilgrimage; time spent at the "elected centre" is bliss and own cultural centre is exile. At the final stage, the seeker fully commits to the newly elected centre for a permanent move, essentially turning into a migrant. In order to fully integrate, one must voluntarily assimilate oneself. This migration decision and the conversion process are mostly motivated by the subjective perception of the destination as a pull factor, which may well be distorted, where idealisation or shrinification usually occurs. The elected centre will approach the migrant differently than the tourist. Social capital at the destination may ease the migration decision, however, this will negate the integration process.

Keywords: Tourism, Migration, Cultural Change, Appropriation, Authenticity.

THE MIGRATION OF AZERBAIJANIS FROM ARMENIA IN 1988

Ganbar Iskandarli*

This abstract explores the significant migration event that took place in 1988 when a substantial number of Azerbaijanis relocated from Armenia. Against the backdrop of the escalating Nagorno-Karabakh conflict, this migration wave had profound socio-political implications for both communities involved.

The study delves into the causes and consequences of this migration, examining the historical context of the Nagorno-Karabakh conflict and the impact it had on the Azerbaijani population residing in Armenia during the late 1980s. Analyzing primary sources, including government records, testimonies, and media reports, sheds light on the factors that compelled Azerbaijanis to leave Armenia.

The research explores the challenges faced by the migrating population, including the displacement experience, resettlement issues, and the subsequent impact on their socio-economic conditions. Additionally, the study considers the implications of this migration event on the demographics and cultural dynamics of both Azerbaijan and Armenia.

By providing a nuanced understanding of the 1988 migration of Azerbaijanis from Armenia, this research contributes to the broader discourse on forced migrations in the context of regional conflicts. The findings offer insights into the complexities of population movements during times of heightened regional tensions and their enduring repercussions on affected communities.

Keywords: Displacement experience, Resettlement issues, Socio-economic conditions, Demographics, Cultural Dynamics, Regional conflicts, Forced migrations, Population movements, Regional tensions.

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi.

**GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDE BULUNAN YABANCILARIN SAĞLIKLI
VE GÜVENLİ ORTAMDA ÇALIŞMA HAKKI: İŞVERENİN İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ ÖNLEMLERİ ALMA BORCU ÇERÇEVESİNDE
DEĞERLENDİRMELER**

Dilek Dulay Yangın*

Geçici koruma statüsü mevzuatımızda ilk kez 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile düzenlenmiş olup ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara sağlanan korumayı ifade etmektedir. Ülkemizde geçici koruma statüsünde bulunan yabancıların sayısı iş gücü piyasasında her geçen gün artmakta olup uluslararası işgücüne ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ile yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerde izlenecek usul ve esasları, yetki ve sorumlulukları ve uluslararası işgücü alanındaki hak ve yükümlülükleri düzenlemek amacıyla 2016 yılında 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu yürürlüğe girmiştir.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 4/I,(c) maddesi uyarınca işveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup geçici koruma altında iş gücü piyasasına dahil olan yabancı çalışanlar dil ve diğer kültürel meseleler göz önünde tutulduğunda iş sağlığı ve güvenliği bakımından özel politika gerektiren risk grubu arasında yer almaktadır. Konuya ilişkin yapılan araştırmalarda yabancı işçiler bakımından dile hakim olmamanın büyük bir sorun teşkil ettiği, işverence mevzuat kapsamında verilen iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin tam olarak anlaşılmadığı ve işçilerin mevzuat kapsamında sahip oldukları haklara ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Önemli ölçüde sağlık riskleri içeren ve 3-D olarak vasıflandırılan kirlili ve tehlikeli işlerde istihdam ediliyor olma bu çalışan kesiminin iş kazasına maruz kalma riskini artırıcı önemli bir faktör olduğu gibi etnik kökene dayalı olarak ayrımcılık yahut tacize maruz kalma ise bu kişiler bakımından bir psikososyal risk etmeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yabancı işçilerin iş sağlığı ve güvenliği bakımından arz ettikleri özel durum uluslararası belgelerde de göz önünde tutulmuş ve bu çalışan kesiminin sağlıklı ve güvenli ortamda çalışma hakkına sahip oldukları gerek Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı gerekse Uluslararası

---

* Doç.Dr., Celal Bayar Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Çalışma Örgütü 151 Sayılı Tavsiye kararında açıkça hükme bağlanmış; maruz kalabilecekleri risklerin önlenmesi bakımından her türlü önlemin alınması gerektiği ifade edilmiştir. Yine

Birleşmiş Milletler Tüm Göçmen İşçilerin ve Ailelerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme’de de yabancı işçiler ile ilgili devletin vatandaşları arasında fazla mesai, çalışma saatleri, hafta sonu tatili, ücretli tatil, güvenlik, sağlık, iş ilişkisinin sona erdirilmesi ile bu terimin kapsamı içine giren ulusal yasa ve uygulamalarda yer alan diğer çalışma şartları bakımından ayırım gözetilmeyeceği ortaya konulmuştur. “Uluslararası Göç” sempozyumunda özel bir risk grubu olarak geçici koruma altında bulunan yabancı çalışanların sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışma hakkı ulusal ve uluslararası düzenlemeler göz önünde tutularak değerlendirilecek, sorunlu alanlar tespit edilerek çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geçici koruma statüsü, iş sağlığı ve güvenliğinde özel risk grupları, işverenin gözetme borcu.

ULUSLARARASI İŞGÜCÜ KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR GETİRİLEN YENİLİKLER

Özgür Hakan Çavuş*

Türkiye'nin uluslararası işgücü politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ile yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni ile ilgili uygulamalara dair iş ve işlemlerde izlenecek usul ve esasları, yetki ve sorumlulukları ve uluslararası işgücü alanındaki hak ve yükümlülükleri düzenlemek amacıyla 13.08.2016 tarihli ve 29800 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu yürürlüğe girmiştir. Sözkonusu 6735 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile birlikte Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak Uluslararası İşgücü Kanunu'nun 25. maddesinde yer alan

Kanun'un uygulanmasına ilişkin esasları belirlemek amacıyla çıkarılacağı belirtilen yönetmelik çıkarılmadığı için 29.08.2003 tarih ve 25214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un Uygulama Yönetmeliği yürürlükte kalmıştır. Daha sonra çıkarılması beklenen Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği 02.02.2022 tarihli ve 31738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. 02.02.2022 tarihinde yürürlüğe giren Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği, uluslararası işgücü politikalarının belirlenmesi kapsamında; özellikle yurtiçinden veya yurtdışından yapılan çalışma izinleri başvuruları ile uygulamadan kaynaklanan sorunların çözümlenmesine ilişkin yeni düzenlemeler getirmiştir.

Çalışmamızda mevzuat üzerinden karşılaştırmalar yapılarak yeni düzenlemeler değerlendirilmiş ve sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

---

* Doç. Dr., Celal Bayar Üniversitesi.

ZORUNLU GÖÇTEN GÖNÜLLÜ İKAMETE: OSMANLI TRABZON'UNU YURT EDİNER KÖLELER

Aslı Özcan*

Göç ve kölelik insanlık tarihi kadar eski iki önemli olgu olup hemen her coğrafya ve dönem bu iki olguya da şahitlik etmiştir. Hatta göç ve kölelik, içinde barındırdığı süreçler açısından zaman zaman birbirine benzemiştir. Bilindiği gibi Osmanlı Devleti siyasi ve ekonomik konjonktür bağlamında köleliği benimsemiş ve köleler bu devlet için önemli bir ekonomi kaynağı haline gelmişlerdir. Başlangıçta savaşlar sonucu elde edilerek köleleştirilen insanlar, savaşların azalmasıyla satın alma ve kaçırma yoluyla köleleştirilmeye başlamıştır. Genellikle Kafkas coğrafyasından getirilen bu insanlar Osmanlı topraklarına geldiğinde çoğu zaten köledir. Ancak devletin köleleştirme sürecine dâhil olmaması köleliğin sürdürülmesinde aktif rol oynamadığı manasına gelmemiştir. Bu coğrafyadan getirilen kölelerin pazarlarda ya da bireyler arasında alım satımına konu olması Osmanlı Devleti'nde aktif bir köle ticaretinin gelişmesini sağlamıştır. Arz talep oranının artması köle ticareti ile uğraşan insanlar vasıtasıyla ve zaman içerisinde çok sayıda insanın memleketlerinden koparılmasına neden olmuştur. Bu, bir şekilde köleleştirilen insanların zorunlu olarak da başka memleketlere göç ettirilmesi manasına gelmiştir. Deniz yolu ya da kara yoluyla getirilen bu insanlar talebe göre Osmanlı coğrafyasına dağıtılmışlardır. Köle olarak gelen kişiler kendi ait oldukları topraklardan koparıldıkları zaman hem memleketleri ile hem de aileleriyle olan bağlarını da büyük ölçüde koparmışlardır. Mevcut veriler ışığında zaman zaman kaçmaya çalışan kölelerin mensup oldukları ailenin kötü davranışlarından bir kaçış mı yoksa ülkelerine ve ailelerine duydukları özlemi gidermeye yönelik bir kaçış mı gerçekleştirdiklerini açığa çıkarmak mümkün olmasa da ülkesine dönmeyip azat edildikten sonra da kalmaya devam edenlerin varlığı dikkate alındığında ülkelerinden uzakta olmayı içselleştirdikleri ve artık dönmeyi istemedikleri anlaşılmıştır. Diğer taraftan bakıldığında ise henüz yedi yaşındayken köle olarak Trabzon'a getirilen bir çocuğun kendi evini ve ailesini bulmaya yönelik bir amaç taşımayacağı da muhtemeldir. Zira köle olarak gelen insanların pek çoğu zaman içerisinde dâhil edildikleri kültürle bütünleşerek, mensup oldukları ailenin bir ferdi haline gelmişlerdir.

Bu çalışmada kölelerin ticarete konu edilirken aynı zamanda göç de konu edildikleri hususu tartışılacak, XVII. yüzyıla ait Trabzon şer'iyye sicillerinden elde edilen veriler ışığında Trabzon'a daha çok hangi bölgelerden köle göçürüldüğü tespit edilecektir. Bu insanların

---

* Dr.Öğr.Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Trabzon'a kendilerinden önce gelmiş olan kölelerle iletişime geçip geçemedikleri, dolayısıyla bu iletişimden doğan sürecin bir sonucu olarak, kültürlerini ve geldikleri bölgede olan akrabalarıyla olan ilişkilerini sürdürüp sürdüremedikleri hususları Şer'iyye sicillerinin satır aralarından okunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kölelik, Trabzon, XVII. Yüzyıl, Şer'iyye Sicilleri

ULUSLARARASI KORUMA BAŞVURU SAHİPLERİNİN ÇALIŞMA İZİNİ BAŞVURULARINDA BEKLEME SÜRESİ: KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME

Aleyna Sezen*

Uluslararası koruma başvuru sahipleri, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) m. 89/4 ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu (UİK) m. 17 uyarınca uluslararası koruma başvurusu tarihinden altı ay sonra çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti almak için başvurabilirler.

Avrupa Birliği mevzuatında, Kabul Koşulları Direktifi (*Reception Conditions Directive* (2013/33/EU)) m. 15 ile üye devletlerin uluslararası koruma başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren en geç dokuz ay içerisinde işgücü piyasasına erişimini sağlayacağı düzenlenmiştir. Çoğu üye devlet, Türkiye gibi altı ay veya daha kısa bir bekleme süresini benimsemiştir. İsviçre Yabancılar Yasasının (*Utlänningslag* (2005:716) çalışma izinlerini düzenleyen 6. bölümüne bakıldığında çalışma izni başvurusu için herhangi bir süre şartı öngörülmediği ve uluslararası başvurusu yapıldığı anda işgücü piyasasına erişimin sağlanabileceği görülmektedir. İtalya'da yürürlükte olan 18.08.2015 tarihli 142 numaralı kanun hükmünde kararnamenin (*Decreto legislativo 18 agosto 2015, n. 142*) 22. maddesine göre uluslararası koruma başvurusunun sunulmasından itibaren altmış gün sonra çalışma hayatına katılmak mümkündür. Alman İltica Kanunu (*AsylG*) 61/2 uyarınca ise başvurudan üç ay sonra çalışma iznine başvurulabilir. Belçika'da ise 29.10.2015 tarihli kraliyet kararnamesi uyarınca daha önce altı ay olarak belirlenmiş olan süre başarılı entegrasyon şansını artırmak amacıyla bekleme süresinin acilen kısaltılması gerektiği gerekçesiyle dört aya indirilmiştir. Fransa'da da tıpkı Türkiye'deki gibi altı aylık bir süre şartı öngörülmüştür. (*Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'as&le, Art. L554-1*)

Uluslararası koruma başvuru sahiplerinin işgücü piyasasına erişimine ilişkin düzenlemelere bakıldığında, herhangi bir süre şartı belirlenmemesi veya bu sürenin kısa tutulmasının temel nedeni olarak potansiyel uluslararası koruma statü sahipleri olan başvuru sahiplerinin, topluma hızlı bir şekilde entegrasyonunun sağlanması gösterilebilir. Karşı görüş olarak, uluslararası koruma başvurularının çalışma izni almak amacıyla kötüye kullanılmasının engellenmesi amacıyla bu sürenin uzun tutulması gerektiği ileri sürülebilir. Kanaatimizce, kötüye kullanıma ilişkin endişeler de gözetilerek, YUKK ve UİK'te öngörülen

---

* Av., İzmir Barosu.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

süre sınırlaması tümden kaldırılmamalı ancak uluslararası koruma başvuru sahiplerinin ekonomik bağımsızlıklarını sağlamaları, Türkiye’de kayıt dışı çalışmanın azaltılması ve başarılı bir entegrasyon süreci için kısaltılmalıdır.

**INTERNATIONAL MIGRATION IN LIGHT OF THE IMPACT OF
GLOBALIZATION**

Selmani Hayette*

Khiari Ryane

Migration is a human population characteristic that involves moving from one place to another either in search of a better life or fleeing from a bad situation, this demographic characteristic of the right to move has been recognized worldwide for more than a quarter of a century within the Universal Declaration of Human Rights.

From an economic point of view, organized migration can have a large positive impact, both on the societies from which it emigrates or to which it emigrates, including the transfer of skills and the enrichment of cultures, the United Nations estimates that the number of migrants in the world has reached the limits of 200 million people, but as much as migrants contribute to building host societies, it represents a loss of human resources for the countries from which they emigrate, which is known as the migration of minds and skills.

Migration can also cause political, economic, or social tensions in the countries to which it migrates, which has made the issue of international migration move to the forefront of national and international concerns, and incoming migration has become a matter of concern in an increasing number of countries, which has led these countries, especially in recent years, to tighten procedures towards migrants and asylum seekers.

One of the approaches raised by the issue of migration is the extent to which it is affected by the phenomenon of globalization, especially since they constitute two interrelated concepts that have contributed to shaping the world we live in today, as they have affected and changed the political, social, and economic landscape of different countries and regions. Migration refers to the movement of people from one country to another, while globalization refers to the integration of economies, cultures, and societies around the world.

These two concepts are closely linked because migration is often a result of globalization, and as countries become more interconnected and interdependent, people are more likely to move across borders in search of better opportunities or to escape political or social unrest.

---

* Prof.Dr., Badji Mokhtar Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

On this basis, the topic of the impact of migration on globalization is a complex and multifaceted one that has been debated for many years, with some arguing that migration and globalization are positive forces leading to economic growth and prosperity, while others see them as having negative consequences, such as brain drain and the exploitation of low-wage workers. This topic requires a careful study of the positive and negative effects, as migration can lead to increased remittances as a positive result, and it can also lead to brain drain. Similarly, while globalization can lead to increased trade and economic growth, it can also lead to the exploitation of low-wage workers and environmental degradation, and it is essential to balance the positive and negative effects of migration and globalization to ensure sustainable economic growth and development.

Through this study, we will try to highlight the aspects of the relationship between globalization and migration, and search for the consequences, whether positive or negative, by answering the following question: To what extent does globalization affect migration?

Keywords: Migration, Globalization, Economy, Financial Transfers, Workers.

PROTECTING THE AFRICAN REFUGEE IN LIGHT OF INTERNATIONAL DOCUMENTS

Ismahene Gueroui*

The African continent suffers from many crises, whether related to armed conflicts, economic crises, or environmental disasters, which has caused many citizens in these regions to try to flee to other safer and more stable countries, which has made the number of African refugees continue to increase in particular.

In North African countries, including Algeria, for example.

The African refugee is protected under several agreements, including global international agreements, namely the Geneva Refugee Convention of 1951 and its Additional Protocol of 1967, the African Convention of 1969, as well as the Addis Ababa Document on Refugees and the Forced Displacement of Populations in Africa of 1994.

Accordingly, the problem presented in this lecture is:

How effective are international documents in protecting African refugees?

Keywords: the Geneva Refugee Convention of 1951 _The African refugee_ Additional Protocol of 1967_ the African Convention of 1969.

---

* Prof.Dr., Badji Mokhtar Üniversitesi.

**CLIMATE CHANGE, GENDER AND MIGRATION IN THE YILO KROBO
DISTRICT IN THE EASTERN PART OF GHANA**

Prinscilla Nkansah*

This paper examines the impacts of climate change on livelihoods and migration patterns in the Yilo Krobo district of Ghana. Since farmers in dry areas of Africa, especially the eastern and northern of Ghana greatly depend of rain-fed agriculture, they are mostly affected by the changes in temperature and rainfall patterns. Recurrent drought usually leads to food insecurity, as a result of weak adaptive capacity. Due to this, local farmers usually adopt to migration as their adaptive strategy. Yet there is little understanding of the relationship between gender and climate-related migration. The paper examines the gendered dynamics of both the impact of climate change on livelihoods as well as climate related migration in the Yilo Krobo district in the eastern part of Ghana. The study will deepen our understanding of the relationship between climate change and migration flows in Ghana. It will help broaden our understanding of the linkages between migration and gender. Finally, this study will help to identify effective strategies for policy makers on migration in the Yilo Krobo district and the nation at large.

Keywords: climate change, migration, gender.

---

* Ghana Üniversitesi.

CRISIS UPON CRISIS: A REFLECTION ON GREECE'S REFUGEE RANGES AND GENDER EQUALITY CHALLENGES

Rippy Das*

The gender dynamics or regimes in both the countries of origin and the countries of destination significantly shape women refugees' experiences. It is vital to highlight that gender regimes affect both men and women. However, women have often been marginalised when it comes to the displacement process. Therefore, it is imperative to understand the experiences of refugee women who find themselves on the periphery of social, political, and economic arenas. Over the past ten years, migration to Greece has drastically changed. During the 2015–2016 refugee crisis, the country was considered the key entry point for the European Union (EU). The situation for refugees travelling to Greece became more complicated following the EU-Turkey agreement of 2016, particularly for women. Women refugees encounter distinctive challenges because of their status, gender, and social roles. Even after receiving refugee status, female refugees face different problems in Greece and are left without support, prompting them to leave the country. The government has stopped enacting gender-based policies and programmes recently which were already limited.

Within this approach, the following research analyses Greece as the main instance to highlight the challenges encountered by women refugees before, during, and following their displacement. The policies that are currently in place for female refugees are further investigated in the research. The study primarily gathered data from field research conducted recently in Greece. Secondary data are collected from the different international organisations and websites that publish yearly data on refugees such as the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), the International Organisation for Migration (IOM) and the European Commission. The approach used to address the questions is grounded in qualitative research methods. To gather qualitative data from primary sources, the study primarily relies on in-depth interviews conducted with twenty-five refugees, various experts and representatives of non-governmental organizations (NGOs). The purposive sampling method has been used to gather the qualitative data which entails obtaining information from specific target groups which are female refugees and working for female refugees in the humanitarian field in Greece. The research design uses the phenomenological method to conduct a qualitative study, exploring the real-life encounters related to a specific phenomenon.

---

* Doktora Öğrencisi, Hindistan.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

It is essential to comprehend the circumstances to formulate improved approaches that can effectively tackle the specific requirements and obstacles faced by women who have sought refuge in the country. This will assist decision-makers in integrating valuable insights and determining the most effective approaches to address challenges related to women.

Keywords: Crisis, Women, Gender Equality, Refugees, Greece, Challenges.

**TOWARDS A NON-HEGEMONIC UNDERSTANDING OF GENDER AND
MIGRATION: A CRITICAL INTERSECTIONAL LENS TO REFUGEE POLICIES
AND PROGRAMMES IN EUROPEAN FRAMEWORKS**

Nihan Duran*

Despite the remarkable change in the demographic gender- composition of asylum-seekers and refugees in Europe in the aftermath of the so-called 2015 Refugee Crisis, there is still the prevailing issue of the lack of a gender- and diversity-sensitive perspective in refugee policies and programmes, which result in the diverse issues of refugee women cast into marginalization and exclusion. Given that forced migration has historically been interpreted through the framework of male experience, policies, and programs concerning refugees tend to either overlook the gendered aspects of migration or the framing may be in a nature that reproduces hegemonic gender-inequalities, through normative visions regarding gender roles and relations. A critical intersectional analysis also reveals that the policies and programmes concerning refugee women also display a racialized picture of the refugees, which aggravates refugee women’s predicament in destination countries. When combined with the challenge that the so-called “white” feminist agenda may disregard for the intersectional issues related to race, ethnicity, and citizenship in their advocacy and agendasetting, a normative, as well as an empirical and methodological inquiry towards developing a non-hegemonic and intersectional understanding of gender and migration become imperative. By highlighting how the gendered, racialized, and Eurocentric nature of existing refugee policies and programmes fall short to successfully target the diverse issues of refugee women, this paper aims to discuss the ways to be able to develop critical methodological tools and advocacy mechanisms to address the pressing issues of gender, diversity, and inclusion in European frameworks today. To do so, this paper refers to the empirical evidence collected via the qualitative research conducted in Germany with refugee women from Syria since early 2017. After sharing the insights from the field and drawing attention to the powerasymmetries in knowledge- and policy-making, this paper aims to encourage further debate on how to bring forth the diverse experiences of refugee women, especially of those that are systematically under-represented within the research and policy circles, so that a nonhegemonic understanding of gender and migration may be developed, epistemic justice can be maintained, and corresponding gender and refugee policies and programs would be inclusive and empowering.

---

* Doktora Öğrencisi, Almanya.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Keywords: Gender, Migration, Refugees, Refugee policies, Gender policies, Intersectionality

**UNRAVELING THE SOCIAL MEDIA DYNAMICS OF SYRIAN
INTEGRATION IN TURKEY: INSIGHTS FROM THE SYRIAN COMMUNITY**

Muhammed Zeyn*

This study delves into the impact of social media on the perceptions and discussions surrounding Syrian integration in Turkey. Through in-depth interviews with 15 Syrians residing in Istanbul, this research employs thematic analysis to explore their perspectives and interactions on various social media platforms such as Facebook, Twitter, Instagram, and Telegram. The interviews uncover a nuanced relationship with social media, where online spaces serve as avenues for connecting with their community and preserving cultural identity. Simultaneously, these platforms expose them to racist rhetoric and negative narratives that cast Syrians in an unfavorable light.

The study reveals the influence of negative social media campaigns on both online and offline interactions, contributing to feelings of insecurity and exclusion. However, it also highlights the empowering role of supportive online communities that offer solace to Syrians. The research sheds light on the challenges posed by the "spiral of silence" effect, the manipulation of facts, and the marginalization of Syrians through online narratives. Furthermore, it examines the dominance of political figures and opposition voices in shaping online discussions.

To navigate these complexities, respondents adopt selective engagement or disengagement strategies across different platforms. The paper investigates how social media can both facilitate Syrian integration and pose risks that threaten its progress. It calls for a discourse on countering disinformation and establishing an inclusive digital legal framework. Ultimately, this research aims to present significant findings from the interviews, highlighting the intricate and multi-dimensional role of social media in shaping Syrian experiences of integration within Turkey's evolving intricate social landscape.

Keywords: Social media, Syrian integration, Turkey, online narratives.

---

* Oxford Üniversitesi.

**QUESTIONING THE DIASPORA: THE ROLE OF TÜRKİYE AS A STATE IN
MANAGING THE RIGHTS OF TURKISH PEOPLE IN EUROPEAN COUNTRIES**

Mehmet Refik Korkusuz*

Şeyma Ayyıldız*

The categorization of Turkish individuals residing in Europe as a cohesive community has been thoroughly explored in academic literature. This discussion is intricately connected to the appeal of the diaspora concept, and employing the Turkish diaspora appears to be pragmatic. Nevertheless, this idea poses a difficulty for migration scholars as it neglects to recognise the intricate realities found in field research, such as the variable composition of diasporic communities, the changing patterns of migration, and the distinct attributes of immigrants. The primary objective of this study is to examine the social, cultural, and economic ties that Turkish migrants in Europe form with both the host country and Türkiye. The existing literature indicates that the standard definition of diaspora is insufficient for comprehending the significant population of individuals of Turkish descent residing in Europe. Diaspora, in its classical sense, refers to the dispersion of individuals or their ancestors from their original homeland to foreign regions. These individuals retain a collective memory of their homeland and feel alienated by their host society. They view their ancestral homeland as their ideal home and are committed to its maintenance and prosperity. They continue to have personal or vicarious connections to their homeland, which shapes their ethno-communal consciousness and solidarity. In this research on the socio-political connection between Türkiye and the diaspora, we separate this definition from modern diaspora definitions. This is because, the initial expression of this phenomenon does not align with the current concept of diaspora and does not shed light on the ongoing experiences and changes of the Turkish people. Diasporans, who primarily exist as people within modern diasporas, face challenges in maintaining connections and actively participating in the host society. They build their position in society and their connection to society by adhering to universal values and human rights. Nevertheless, this contemporary viewpoint fails to fully appreciate the interrelationship and linkage between migrants and the states of both their host and home countries. This research primarily focuses on the impact of state policy design on altering the dynamics between the homeland and the

---

* Prof.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

* Dr., Boğaziçi Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

diaspora. The initial round of discussion will focus on elucidating the role played by Turkish associations. The relationship between the Turkish State and NGOs is crucial in order to observe the necessity of an organised civil society to address the legal procedures that Turkish individuals encounter in host nations. Next, we will examine the significance of Turkish state institutions in the European setting for overseeing the citizenship rights of Turkish communities residing in their host countries and Turkey. Both conversations demonstrate the Turkish-origin individuals' anticipation for the Turkish state to safeguard their rights, both in Europe and Turkey. This study contends that Turkey should provide Turkish migrants with the same rights and protections as its own citizens, rather than regard Turkish people as a diasporic collective that can be mobilised solely for the benefit of the Turkish State. Consequently, they require a comprehensive viewpoint that focuses on the conditions that arise post-diaspora in the field of migration studies.

Keywords: Diaspora, Turkish origin migrants, Post-Diasporic Conditions.

**THE IMPACT OF THE 2022 MIGRATION CRISES ON THE MIGRATORY
DISCOURSES ADOPTED BY THE EUROPEAN PARLIAMENT**

Elif Çetin*

Zeynep Günsal*

When Russian forces started invading Ukraine on February 24, 2022, one of the most immediate and dramatic outcomes of the war involved masses of forcibly displaced people moving in the direction of the EU, which also turned into a highly important focal point of public and political discussions within the EU and its Member States. For the 4 million Ukrainians fleeing the war, returning back to their homes within a foreseeable future was out of the question and this reality was an important factor motivating the EU to activate the temporary protection mechanism for these forced migrants. Despite the activation of the Temporary Protection Directive, migrant arrival rates in 2022 remained significantly high, which also involved a considerable increase in irregular border crossings where 331,400 people arrived irregularly to the EU (Frontex n.d.). Unexpected increase in the number of migrant arrivals within a relatively short time period became a clear challenge for the EU to manage, thus leading to the framing of forced migrant arrivals to the EU during 2022 as a crisis (IOM n.d.). The 2022 migration crisis generated significant public and political debates by also increasing the salience of migration in the EU political agenda where different EU institutions, EU Member States, the press, and the EU public all paid increased attention to migration.

Against this background, this paper seeks to identify discursive frames used during the 2022 migration crisis and also investigates the reasons that led to the emergence of a variety of different discursive frames in the European Parliamentary debates towards forcibly displaced persons. The European Parliament (EP) has been one of the key EU institutions where the Members of the European Parliament (MEPs) from different sides of the political spectrum all took part in debates and discussions about the migration crises. It is hoped that a thorough analysis of the discussions carried out within the European Parliament, which is an important EU institution, during the migration crisis would help reveal the key issues that were prioritised by different MEPs regarding the management of the migration crisis and shed light on the extent to which these priorities overlapped with and/or differed from each other. By adopting discursive institutionalism as the theoretical lens, this paper investigates how migration crisis

---

* Dr.Öğr.Üyesi, Yaşar Üniversitesi.

* Yaşar Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

was approached dominantly by different political party groups and the factors that might have played a role in transforming this challenge into a crisis.

Keywords: Migration; forced migrants; European Parliament; political discourses; discursive institutionalism.

AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNDA İŞLETMELERİN YERLEŞME ÖZGÜRLÜĞÜNE VERGİLENDİRME YOLUYLA MÜDAHALENİN SINIRLARI

Özgecan Gök*

GİRİŞ

Ülkeler arasında mal, insan ve sermaye akışının her geçen gün artması, küreselleşmenin ve gelişen teknolojinin doğurduğu sonuçlardan sadece biridir. Avrupa Birliği'nin de kurulmasının temelinde bu realite dikkate alınmakta; üye ülkeler ölçeğinde malların, kişilerin ve sermayenin serbest dolaşımının sağlandığı geniş bir ekonomik alan oluşturulması yatmaktadır. Avrupa Birliği gümrük sınırları içerisinde serbest dolaşımın sağlanmasının dolaylı ve zorunlu bir sonucu birlik içerisinde yerleşme özgürlüğünün tanınması olmuştur. Yerleşme özgürlüğü, kişi ve sermaye unsurunun belirli ölçülerde bir araya gelmesinden oluşan ve ekonominin vazgeçilmez unsuru olan “işletmeler” açısından da kabul edilmektedir. Devletlerin egemenlik hakkından kaynaklanan vergiler ve vergilendirme yetkisi, birlik içerisinde temini istenen yerleşme özgürlüğü bakımından müdahale niteliği taşıyabilmektedir. Nitekim Avrupa Ekonomik Topluluğu'ndan bu yana vergiler, istenen hedeflere ulaşılabilmesi için uyumlaştırma gerektiren en önemli konulardan biri olmuştur. Avrupa Topluluğu Anlaşmasının 43'üncü, Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Anlaşmanın 49'uncu maddesinde düzenlenen yerleşme özgürlüğü ve bu özgürlüğe kısıtlayan müdahaleler Avrupa Birliği Adalet Divanını Kararlarına sıkça yansıyan konulardır. Bu bakımdan tebliğde Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın verdiği güncel bir ön karar ışığında (C-431/21) işletmelerin yerleşme özgürlüğüne ve kişilerin sınır ötesi girişimlerine vergilendirme yoluyla müdahale noktasında ne gibi uygulamalarının söz konusu olabildiği ve bu uygulamaların Divan tarafından yerleşme özgürlüğü ile nasıl bağdaştırıldığı ele alınacaktır.

YÖNTEM

Tebliğin hazırlığında nitel araştırma yöntemi kullanılmaktadır. Avrupa Birliği Mevzuatı, Avrupa Birliği Adalet Divanı Kararları ve örnek kararın konusu bazında uygulama alanı bulan Alman vergi mevzuatı ile birlikte konu değerlendirilecek ve Avrupa Birliği içerisinde işletmelerin yerleşme özgürlüğüne vergisel müdahalenin sınırları yorumlanacaktır.

---

* Arş.Gör.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

BULGULAR ve SONUÇ

Bremen Vergi Mahkemesi, Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Anlaşma'nın 267'nci maddesi uyarınca sınır ötesi iş ilişkilerinde vergi kaydı tutma yükümlülüklerine uyulmaması sonucu vergiye tabi gelir üzerinden alınan ek yükümlülüğün işletmelerin yerleşme özgürlüğüne ölçsüz bir sınır getirip getirmediği ile ilgili ön karar verilmesi talebinde bulunmuştur. Ön karara konu olayda X GmbH & Co. Komandit Şirketi, Bremen Vergi Dairesi tarafından incelemeye tâbi tutulmaktadır. Şirketin komandite ortağı X, merkezi Almanya'da bulunan bir limited şirkettir. Komanditer ortağı Y ise, Hollanda'da yerleşik bir şirketin tek hissedarıdır ve Almanya'da kurulu X'in sermayesinin %100'üne dolaylı olarak sahiptir. Avrupa Birliği Adalet Divanı bu olayda olduğu gibi, bir şirketin karar ve faaliyetleri üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olma durumunu yerleşme özgürlüğü ile ilişkili değerlendirmektedir (*Hornbach-Baumarkt*, C-382/16, paragraf 28).

Alman Vergi Usul Kanunu'nun (*Abgabenordnung*) 90'ıncı maddesi kapsamında mükellefler ve ilgili kişiler, vergi idaresi ile işbirliği yapmakla yükümlüdür. Bremen Vergi

İdaresi Y' nin bu kapsamda sunduğu bilgi, belge ve açıklamaları yetersiz görüp sınır ötesi iş ilişkileri bakımından vergi kaydı tutma yükümlülüklerine uymadığı gerekçesi yaptırım niteliğinde bir ek malî yükümlülük uygulamıştır. Divan daha önce, *Impresa Pizzarotti* (C558/19, paragraf 24) kararında mukim bir şirketin, karşılıklı bağımlılık ilişkisi içinde –fakat yerleşik olmayan başka bir şirkete sağlanan olağandışı/karşılıksız avantajların şirketin karına eklenmesini öngören mevzuatı yerleşme özgürlüğüne ilişkin bir kısıtlama olarak değerlendirmiştir.

Ön karar konusu olay kapsamında Divan tarafından ölçülülük ilkesi temelinde değerlendirme yapılmaktadır. Vergi belgeleme yükümlülüğünün iş ilişkilerinin "doğası ve içeriği" ile ilgili olduğu, işbirliği ödevinin aşırı idarî kısıtlamalara sebebiyet vermeyecek şekilde düzenlenmesi gerektiği; olayda işbirliği ödevinin, güdülen amaca ulaşmak için gerekli olanın ötesine geçmediği tespit edilmektedir. Bu yükümlülüğe uyulmamasının yaptırım niteliğindeki ek vergi yükümlülüğü bakımından ise -her ne kadar bu husus üye devletlerin egemenlik alanına dahil olsa da- vergi alanındaki yaptırım düzenlemelerinin AB hukuku kapsamında uyumlaştırılmadığı dikkate alınarak yerleşme özgürlüğünün zedelenmesine yol açmayacak şekilde belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

**BEYİN GÖÇÜNÜ TERSİNE ÇEVİRMEDE VERGİLENDİRMENİN ARAÇ
OLARAK KULLANILMASI (MEVCUT DURUM ÖNERİLER)**

Burcu Demirbaş Aksüt*

GİRİŞ

Vergilendirme yetkisi mali amaçla kullanılabilmesi (gelir sağlama amacıyla) gibi ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda sonuç elde etmek için mal amaç dışında da kullanılabilir. Ekonomik istikrarı sağlamak, gelir ve servet dağılımındaki adaletsizlikler engellemek ya da nüfus politikasına ilişkin amaçları gerçekleştirmek için yapılan vergilendirilme mali amaç dışında yapılan vergilendirmeye örnektir. Vergilendirme ile bir davranışın özendirilmesi veya caydırılması mümkün olup, yönlendirici vergilendirme yöntemleri kullanılarak istenilen sonuca ulaşılmaya çalışılmaktadır. Belli bir davranışta bulunması istenen kişilere vergi kolaylıkları sağlanarak kişilerin ödemesi gereken vergi yükleri hafifletilebilir veya sıfırlanabilir. Bu kapsamda nitelikli iş gücü göçünün engellenmesi için de vergilendirmenin kullanılması- vergi alanından yararlanılması mümkündür. Nitekim nitelikli iş gücünün başka ülkelere göç etmesi o ülkenin beşerî sermayesinde azalmaya yol açmaktadır. Göç eden nitelikli iş gücüne sahip kişiler, eğitim aldıkları veya vatandaşları buldukları ülkede becerilerini değerlendirmek yerine başka ülkelere göç ederek orada bilgi, beceri ve tecrübelerini kullanmaktadır. Bu da göç edilen ülkenin ekonomisine katkı sağlamaktadır. Bilgi, beceri ve tecrübenin elde edildiği ülke bakımından ise beşerî sermayenin kaybına yol açmakta ve ülkenin ekonomik büyümesini olumsuz etkilemektedir. Nitelikli iş gücüne sahip kişilerin göç etmesi ve göç etmesi durumunda da ülkeye geri dönebilmesi için vergilendirmenin yönlendirici etkisinden faydalanılabilir. Tebliğin konusunu nitelikli iş gücü göçünü tersine çevirmede vergi alanında mevcut olan ve yapılabilecek düzenlemeler oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Çalışmada nitel değerlendirme yöntemi kullanılmıştır. Bu konuda uluslararası alanda geliştirilen yaklaşımlar ve gelişmiş ülke uygulamaları dikkate alınmakta ve bu ülkelerde hangi araçlardan yararlandığı belirlenmektedir. Türk Vergi Sistem’nde mevcut vergi kolaylıklarının etkileri bu yönüyle değerlendirilmekte; çözüm önerilerine yer verilmektedir.

---

* Arş.Gör.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

BULGULAR ve SONUÇ

Nitelikli iş gücünün göçünün, beyin göçü kavramıyla ifade edildiği görülmektedir. Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından hazırlanan Göç Terimler Sözlüğü'nde beyin göçü kavramı; "Eğitim görmüş ve yetenekli kişilerin menşe ülkelerinden diğer bir ülkeye, menşe ülkenin beceri kaynaklarında azalmayla sonuçlanacak şekilde göç etmesi" olarak tanımlanmaktadır. Aynı sözlükte beyin göçü kazanımı-tersine beyin göçüne (brain gain-reverse brain drain) ise, "eğitilmiş ve yetenekli kişilerin hedef ülkeye göçü" olarak yer verilmektedir. Beyin göçünü etkileyen ana etken bir ülkedeki vergi oranlarının yüksekliği veya kişiler üzerindeki vergi yükü olmamakla birlikte (beyin göçüne ilişkin ana etkenler genel olarak, ekonomik istikrarsızlıklar, düşük ücret, başka ülkelerdeki elverişli yaşam şartları, ülke yönetimi vb. olarak belirtilmektedir) vergilendirme alanında yapılan/yapılacak bazı düzenlemelerle, mevcutta ülkede olan nitelikli iş gücünü tutabilmek veya başka ülkelere giden nitelikli iş gücünü geri getirebilmek için olumlu adım atılmış olacaktır.

Beyin göçü veren ülkenin göç eden kişilere yatırım yapmasından yola çıkarak, göç eden kişilerin gelirler üzerinden ek bir vergi alınması fikri ortaya atılmıştır. Bu vergi Bhagwat vergisi olarak literatüre girmiş ancak uygulaması olmamıştır. Avrupa'daki ülkelere bakıldığında nitelikli iş gücünü ülkelere çekmek için özel şartları taşıyan kişilerin (bir uzmanlığının olması, ülkede belli süre ikamet etmiş olması veya edecek olması gibi ayrıca şartlar getirildiği görülmektedir) elde ettikleri gelir üzerinden farklı oranlarda (% 30, 40, 50 g b) vergi istisnası uygulandığı görülmektedir. Türk Vergi Sisteminde beyin göçünü tersine çevirmek için uygulanan doğrudan bir vergi politikası olmamakla birlikte nitelikli iş gücünü teşvik etmeye yönelik olarak nitelendirilebilecek vergi istisna ve indirim düzenlemeleri (teknoloji geliştirme bölgelerinde vergisel teşvikler, sosyal ağ sayılayıcılarına yönelik vergi istisnası, Türkiye'den verilen ancak yurtdışında yararlanan bazı hizmetlere yönelik vergi indirimi gibi) bulunmaktadır. Ancak bunlar dışında, yurt dışına nitelikli iş gücünün göç etmesini engellemek veya göç eden nitelikli iş gücünü ülkeye döndürmek için (diğer koşulların iyileştirilmesine ilişkin önlemlerin yanında) vergi hukuku alanında daha etkili önlemler alınması gerektiği düşünülmektedir.

DEMOKRATİK DEVLETİN GÜVENLİK ENDİŞESİ DOĞRULTUSUNDA GÖÇ İLE İMTİHANI

Nimet Yağcı*

İnsan hakları standardının hatırı sayılır bir düzeye çıktığı mevcut dönemde söz konusu göç ve göçmenlik olduğunda bu standartların çerçeveselendirdiği kesin bir sonuca erişmek mümkün görünmemektedir. Bunun önemli bir nedeni ülkelerin sınır güvenliğini sağlama, ekonomik istikrarı sürdürme ve demografik dengeyi koruma gibi istekleri doğrultusunda egemenlik yetkilerini kullanırken göçmenlerin merkezde olduğu insan hakları krizlerine sebebiyet vermeleridir.

Uluslararası hukuk için göç ve göçmenlik, yeni ele alınan bir mesele değildir. Bu konuda 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ve Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1967 Protokolü de önemli bir göstergedir. Diğer yandan “geri göndermeme” ilkesi gibi hali hazırda uluslararası bir teamül olduğu kabul edilen ilkelerin de literatür ve uygulama tarafından sıklıkla altının çizildiği görülmektedir. Fakat bu düzenlemeler iltica talebinde bulunulan ülkenin sığınmayı kabul etmesi ve sığınmacıya yönelik muamelesi bakımından ilgili ülkeye kesin sorumluluklar yükleyememektedir. Çünkü sığınmacıların kabulüne ilişkin zorlayıcı bir girişim, devletlerin iç hukukuna ilişkin bir mesele olmasından kaynaklı egemenlik yetkisine yönelik bir müdahale sayılacaktır. Bu nedenle de göç ve göçmenlere yönelik iç hukuka dair uygulamalar ilkesel söylemlerden öteye gidememektedir. Fakat “Göçmen Yüzyılı” olarak adlandırılan yirmi birinci yüzyılın hali hazırda birçok göç akınına gebe olduğu göz önüne alındığında egemenlik yetkisi ve insan hakları arasındaki bu meselenin görmezden gelinmesi mümkün değildir.

Kabul etmek gerekir ki konunun mutlak biçimde insan haklarının korunması temelinde ele alınması, ulus devletin egemenlik yetkisinin tamamen göz ardı edilmesine neden olacaktır. Bununla birlikte iç güvenliğin sağlanması için devletin otoritesini sınırsız mahiyette kullanması ise ağır insan hakları ihlallerine sebep olabilecektir. Dolayısıyla sıklıkla özgürlük ve güvenlik ilişkisinde atıfta bulunulan denge yaklaşımının burada da dikkate alınması gerekmektedir. Aksi halde Agamben’in literatüre kazandırdığı ve egemenin sahip olduğu öldürme veya yaşatma yetkisi ile belirsizliklerle mücadele etmek zorunda bırakılan kişiyi ifade eden Roma Hukuku kavramı olan *Homo Sacer*, günümüzde göçmenler üzerinde hayat bulacaktır.

---

* Arş.Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Bu durum egemen devletin insan hakları ihlallerinden sorumlu tutulmasının yanı sıra ihlallere gerekçe olarak sunduğu güvenliğin de arzu ettiği seviyeye ulaşmasını engelleyecektir. Öyle ki alınan tüm önlemlere rağmen göç dalgası artmakta ve katı önlemler özellikle yasadışı göçü teşvik etmektedir. Böylece göçmenlerin buldukları ülke için güvenlik zafiyeti oluşturma ihtimalleri artmaktadır. Adeta kendini gerçekleştiren bir kehanete dönüşen bu durumda alınan katı önlemlerin problemi ortadan kaldırmak yerine problemi görünmez kıldığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte temel hak ve özgürlüklere hukuki teminat sağlayan devletlerin insan haklarını koruma yönündeki sorumluluğunun mültecileri de kapsayıp kapsamadığı konusu da insan hakları ideali ve egemenlik yetkileri ekseninde ayrı bir tartışma konusu yaratmaktadır.

Devletlerin vatandaşlarının güvenliğini sağlamaya yönelik sorumlulukları ve bu doğrultuda sahip oldukları yetkileri yadsınamaz. Ancak insan hakları anlayışının geldiği bu noktada göçmenlere yönelik alınan güvenlik önlemlerinin insan onuru gözetilerek şekillendirilmesi gerekmektedir. Diğer yandan devletler tarafından alınan bazı önlemler incelendiğinde görünürde olağan olmalarına rağmen bu önlemlerin göçmenlere yönelik kısıtlayıcı politikalar ile ayrımcı ve yıldırıcı hedefler güttüğü görülmektedir. Bu çalışmada ise insan haklarına dayalı demokratik devletlerdeki iç güvenlik gerekçesiyle alınan önlemlerin özellikle çekirdek haklardan yaşama hakkı, masumiyet karinesi ve temel haklardan savunma hakkı bakımından göç ve göçmenler üzerindeki etkisi üzerinde durulacaktır.

**JAPAN'S SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES: EXPLORING THE ROLE OF
IMMIGRATION IN THE 21ST CENTURY**

Meltem İnce Yenilmez*

Hiroshi Yoshida*

Fengming Chen*

Japan faces numerous complex social, cultural, and economic issues in the early years of the twenty-first century. Japan's economic performance during the second part of the 20th century has been largely attributed to the underlying assumptions that many of these issues raise. Japan's worldwide standing has been damaged and many of the economic benefits of "Japan Inc." and the "economic miracle" have been undone by 20 years of lacklustre growth rates that followed the burst of the "bubble economy." Domestic politics in Japan are similarly plagued by a sense of stagnation, as the public's trust in the country's democratic institutions is weakened by a string of inept administrations and prime minister resignations.

Immigration's effects on the economy are contingent upon the features of the receiving nations. In nations like the USA, Australia, Canada, and the UK, immigration has had a favourable impact. The purpose of this essay is to show how immigration might also be advantageous for Japan. The major obstacle to enacting inclusive policies in Japan is the deeply ingrained cultural perception that immigrants are intruders rather than equals deserving of the same rights as Japanese citizens.

Japan's labour market is experiencing a shortage of supply due to an ageing population, causing the country's economy to perform below potential. Japan should seriously consider the realistic alternative of allowing more immigrants to fill available positions to balance supply and demand. Japan's output capacity will decrease if it doesn't accomplish this, which will lower its competitiveness and productivity and harm the country's economy.

Keywords: Economic challenges, Immigration, Labor market, Japan.

---

* Prof.Dr., Demokrasi Üniversitesi.

* Prof.Dr., Tohoku University.

* Asst.Prof., Tohoku University.

**(UN)SETTLING SPACES: NAVIGATING THE POLITICS OF WAITING
AND REDEFINING HOME FOR REFUGEE WOMEN**

Roshni Sharma*

Refugee women experience a complex interplay of challenges, resilience, and agency in the context of forced displacement. They often find themselves in protracted periods of waiting, caught between past traumas and uncertain futures. Within this liminal space, they negotiate not only physical displacement but also psychological and emotional upheavals. Both the period of waiting and the construction of home highlights the complex intersections of power, identity, and belonging within both the home and the host country. The passing of the Citizenship Amendment Act of 2019, has given some hope to the Pakistani Hindus seeking refuge in India, but their wait to claim citizenship remains uncertain. In the light of this, the paper thus explores how the politics of waiting and the uncertainty of the lives of Pakistani refugees, they start to redefine homes within the constricted spaces available to them.

Based on qualitative methodology and analysis, this paper attempts to examine how Pakistani Hindu refugee women construct the meanings of home amidst the temporal and spatial uncertainties of 'being neither here nor there' (Raheja, 2018). It would reflect on how these refugee women navigate the dynamics of (un)settling spaces, as they continue to redefine their notion of homes in spaces which are unknown to them. The paper, thus, strives to encompass the experiences, struggles, and strategies of these women who are in a state of limbo, awaiting resolution or decision on their status or rights. Interesting here to note is that though some lose hope in their journey of waiting to (re)define home, while for others waiting does not destroy their hope.

The paper would examine the intersections of gender with ethnicity, caste, nationality, and belonging, illuminating the differential impacts of displacement on the Pakistani Hindu refugee women. By centering the voices and experiences of refugee women, this paper underscores the importance of recognizing their agency and amplifying their narratives in academic discourse, as in the process of prolonged waiting to become citizens of the Indian state, their lives become uncertain.

Keywords: Refugee Women, Pakistani, home, waiting, spaces, intersectionality.

---

* Asst.Prof., St. Joseph's Üniversitesi, Hindistan.

**EUROPEAN UNION'S EXAMPLE OF GENUINE RESPONSIBILITY
SHARING VIA FISCAL POLICIES FOR UKRAINIAN REFUGEES**

Uluğ İlve Yücesoy*

There is refugee and migration challenge among the World due to the various reasons such as climate change, wars, invasion of one country of another country etc. This problem triggered many structural, political, economical, social disputes in the hosting and transition countries. Refugees have been facing and have been coping with huge problems such as exploitation, labor slavery, forcing to prostitution etc. On the contrary European Union countries shows an example of solidarity with Ukrainian refugees.

As of the invasion of Ukraine by Russia more than eight million of men, women, children of Ukrainian people had to flee and had to arrive in European Union Zone. Overwhelming majority of the Ukrainian refugees still have been living in EU. However EU tries to give quick responses to Ukrainian refugee crisis by adopting new plenty policies and legislations Ukrainian refugees have been coping with certain challenges, especially women and children.

The aim of this paper demonstrates the EU's quick responses to Ukrainian refugees from the aspect of European Union tax policies. This study reveals the flexibility of EU's fiscal structure by taking, studying taxation policy and legislations of European Union for Ukrainian refugee crisis.

Due to the historical, cultural and politic bounds with Ukraine EU calls the refugee labor as a contribution to EU economy. Many examples can be given for what EU did for Ukrainian refugees from the scope of fiscal policy.

Our study based on data, researches that issued by EU, OECD, UN and legislation of EU. Many plans, acts, treaties have been implemented such as Service Points in Warsaw for Ukrainian refugees as employment opportunities, Cohesion's Action for refugees, Treaties for the avoidance of double taxation of Ukrainians, Memoranda of Understanding, incentives for business for the employment of Ukrainian refugees.

European Union's member states demonstrated as a citadel of solidarity for Ukrainian refugees and gave quick responses for the influx of Ukrainian refugees. European Union consecutively faced the Ukrainian refugee crisis after the Covid 19 Crisis. This influx of

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Lefke Avrupa Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

refugees coincided with the last phase of easing and the lifting of the fiscal, economic measures for Covid 19. This study tries to show how tax policies, fiscal policies becomes a versatile tool for a refugee crisis in the middle of European Union as converting a contribution to EU economy.

European Union's quick response with flexible fiscal structure, implementations and policies to Ukrainian refugee crisis can be described as a contemporary example of genuine responsibility sharing due to the close bounds with Ukraine and the citadel of solidarity on the contrary of unexplored of refugee law and poor implementation of solidarity to the other refugees in EU.

MIGRANT SMUGGLING IN ALGERIA

Aissa Maiza*

Soumia Chakri*

The phenomenon of migrant smuggling is considered one of the new methods of organized crime that aims to make money from migrants without providing any security guarantees about the smuggling process.

The international community has given the utmost importance to the crime of smuggling because it differs from other crimes, as the smuggled person becomes subject to the smuggling network and surrenders to it, which loses most of his rights and makes him vulnerable to extortion, contempt, and violations. Physical, moral, and even sexual exploitation, which may amount to trafficking in organs. This crime is also considered one of the new ways invented by criminal gangs to make money.

Therefore, the international community took a set of measures to protect this vulnerable group, which was forced to migrate for livelihood, social, or security reasons, and was only able to do so illegally through these criminal networks.

Due to its strategic location, Algeria suffers greatly from this phenomenon, as it is a country of origin, export and transit for legal and illegal immigrants, so it has developed a strategy that includes legal and procedural aspects, both internally and internationally.

The article presents the concept of the crime of smuggling through its legal definition in Algerian legislation, then presents its relationship with similar terms such as illegal immigration, asylum, and human trafficking, and then presents the most important characteristics and characteristics of the crime of smuggling in the first axis. Then the reality of migrant smuggling in Algeria is presented in the second section. The third axis presents the national strategy to reduce the smuggling of migrants to and from Algeria. Finally, the conclusion was presented, which includes the most important results and recommendations.

---

* Prof.Dr., Algeria Djelfa Üniversitesi.

* Dr., Algeria Setif-2 Üniversitesi.

**INTERNATIONAL AND REGIONAL EFFORTS TO COMBAT ILLEGAL
IMMIGRATION**

Abubekir Yahya*

Illegal migration is a global phenomenon facing the international community in general and Algerian society in particular. It has become a serious threat to the source, transit and receiving states. As the number of illegal arrivals increases, as well as its negative cross-border effects as well as its links to organized crime, trafficking in human beings and drugs. Mechanisms must be put in place to combat them And respond to them through various national or international deterrence and preventive measures, through concerted efforts, in cooperation with all states, to enact laws punishing irregular departure from the country of origin.

Keywords: Illegal migration, international efforts, regional efforts.

---

* Prof.Dr., Algeria Djelfa Üniversitesi.

SOLIDARITY AND DEROGATIONS IN EU ASYLUM LAW: A CASE STUDY

Sevgi Çilingir*

EU asylum law is shaped under the Area of Freedom, Security and Justice (AFSJ), the main policy area formerly known as Justice and Home Affairs. Through progressive amendments of the founding treaties, decision-making in this policy field, which includes both legislative and non-legislative acts, has become more or less communitarised. However, member states have been reluctant to give up sovereignty in this area. Therefore, both primary and secondary law demonstrate more intergovernmentalism than supranationalism, in the procedural criteria for adopting legal measures as well as flexibility in their enforcement.

This tension may be observed in the existence of solidarity as a member state obligation together with the option of derogations, found in specific provisions of EU primary and secondary law instruments. Although this is not unique to AFSJ, it captures the precariousness of member state cooperation under EU rules, which is part of the greater problem in creating, implementing and sustaining a common asylum policy.

This study analyses the use and application of solidarity and derogation clauses in EU founding treaties through the case study of EU emergency relocation mechanism (EU 2015/1601), created in response to the Syrian refugee crisis of 2015. How provisions of primary law on solidarity and derogations take place in secondary law, and were interpreted by the Court of Justice of the EU will be explained in context of the tension between member states and the Commission, leading to new developments in EU case law.

Keywords: EU law, Lisbon Treaty, Asylum, Derogation.

---

* Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

THE FINAL DEAL ON THE EU'S NEW PACT ON MIGRATION AND ASYLUM: WHAT IT BRINGS FOR THE FUTURE?

Gözde Kaya*

Migration has always been one of the key areas in international relations. The significance of this field has dramatically increased following the Syrian civil war in 2011 particularly for the neighboring countries of the region as well as the Member States of the European Union (EU). Besides that, the EU countries have recently undergone the experience of hosting a large volume of Ukrainian asylum seekers who have fled the war and rushed into the EU's territory immediately after the Russian invasion in February 2022.

The EU legislators have for a long while been engaged in efforts to revise the existing legal instruments in the migration and asylum field especially the Dublin mechanism which remained quite inadequate for addressing the massive migration flows and challenges the EU have faced within the last decade. Hence, the European Commission introduced a comprehensive legislative package for the reform of the Common European Asylum System (CEAS) in 2016 which also covered the Dublin IV Regulation proposal to replace the former one. Yet, the new Dublin proposal could not succeed due to unsettled political deadlocks and controversies among some members of the Union. A couple of years later, the European Commission introduced a new set of legislative reforms and submitted the Union's new Pact on Migration and Asylum on September 23, 2020 which was considered by this institution as a 'fresh start' to reformulate the whole process after all. After a long period of negotiations, finally the EU legislators have reached a political agreement on the main aspects of the Pact and approved the provisional deal on December 20, 2023 which is considered as a historic moment for the enactment of these reforms.

Yet, this paper seeks to question whether or not and to what extent the new Pact and the accompanying legislative package can fully and effectively address the deficiencies existing within the CEAS. While doing that, the main focus will be put on the 'flexible solidarity mechanism' and the proposal for a Regulation on Asylum and Migration Management which have already started to be subject to significant criticisms in the literature. To that end, the paper will particularly analyze the structure covered under the new solidarity mechanism alongside

---

* Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

with its capacity to bring forward a fair responsibility sharing among the Member States of the EU.

Keywords: The European Union, Migration, Asylum, New Migration Pact, Dublin system.

MAPPING OUT DISPARITIES IN THE EUROPEAN UNION'S RESPONSES TO SYRIAN AND UKRAINIAN REFUGEE CRISES

İrem Aşkar Karakır*

Fulya Akgül Durakçay*

Irregular refugee flows have always constituted a serious concern for the European Union (EU). It has been thirteen years since the starting of the Syrian Civil War and the number of displaced Syrians reached over 14 million (UNHCR 2024). While the Syrian refugee crisis was unfolding, Russian invasion of Ukraine in February 2022 has led to the emergence of an additional refugee crisis: the Ukrainian refugee crisis. The number of displaced Ukrainians reached nearly 6.5 million (UNHCR 2024). Since then, the EU has been coping with both refugee crises. In the case of Syrian refugees, the EU have preferred to deliver humanitarian aid to those countries hosting the largest number of Syrian refugees such as Türkiye, Lebanon and Jordan and to control irregular Syrian refugee flows through agreements like the 2016 EU-Turkey deal rather than providing legal grants. In contrast to the case of Syrian refugees, EU member states largely provided Ukrainian refugees legal protection in the form of temporary protection. In this regard, while the EU has demonstrated its full commitment to 1951 Refugee Convention (Geneva Convention) in the case of Ukrainian refugees, similar adherence cannot be observed in terms of Syrian refugees. The aim of this study is to identify the responses of the EU institutions and EU member states to Syrian and Ukrainian refugee crises. By analyzing the EU's strategic choices -providing humanitarian aid and controlling irregular flows in the Syrian context, versus granting legal protection to Ukrainian refugees- this research aims to find out the underlying factors driving these divergent responses. The methodology employs a comprehensive review of EU policy documents, and selected discourses of the key political figures in EU member states. Through a comparative analysis, this study sheds light on the EU's contrasting policies and the geopolitical, social, and economic considerations influencing the divergent responses towards these two refugee populations. The scientific contribution of this study lies in its critical analysis of the EU's response mechanisms to refugee crises, offering insights into the complex interplay of international obligations, domestic pressures, and foreign policy objectives.

Keywords: European Union, Refugee Crisis, Syrian Refugees, Ukrainian Refugees

---

* Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

* Arş.Gör.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

**IMMIGRANT ENTREPRENEURSHIP: THE CASE OF SYRIAN
IMMIGRANT ENTREPRENEURS IN TURKEY**

Gülizar Kurt Gümüş*

Yusuf Gümüş*

Gökçe Aslan*

There is a fast-growing immigrant population especially in developing countries, and specifically in Türkiye with 3.4 million people. Syrian immigrants whose arrival to Turkey has increased since 2011 due to Syrian war constitute the group with the highest number in Turkey in 2023 as 3.3 million immigrants under UNHCR mandate (UNHCR, 2024). The provinces with the higher number of Syrian immigrants are İstanbul, Gaziantep and Şanlıurfa respectively. The provinces with the least number of Syrian refugees, in order from least to most, are Tunceli, Bayburt, Hakkari, Artvin, and Iğdır.

Although most studies in the literature focus on the negative effects of asylum and immigrants; the impact of immigrants on business life and their place in commercial life is also an important research question.

This study aims to investigate the presence of Syrian immigrant entrepreneurship in Turkish business life for 2017-2023 period. To this end; the number of companies they established, the total capital amounts in the companies they are partners in and the sectors in which they operate were examined.

The results reveal that; total number of companies established by Syrian entrepreneurs in Turkey during the analyzed period is 4984. The total founding capital of companies owned or partnered by Syrian entrepreneurs reached 1.8 billion TL, and the share of Syrian entrepreneurs was over 70% on average.

The cities where Syrian entrepreneurs established the most companies were İstanbul, Mersin, Hatay, Bursa and Antep, respectively. More than half of the companies established by Syrian entrepreneurs in Turkey were established in İstanbul.

No commercial activity was found in 51 provinces, consistent with the provinces with fewer Syrian immigrants. Among these cities, the highest average founding capital was recorded in Hatay.

---

* Prof.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

* Prof.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi.

* Dokuz Eylül Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Syrian immigrant entrepreneurs generally prefer to establish their companies as a limited liability company. The capital of Syrian immigrant entrepreneurs in these companies is 1.2 billion TL.

The share of Syrian entrepreneurs in limited liability companies is considerably higher than the share of Syrian entrepreneurs in corporations.

The first two sectors most preferred by Syrian entrepreneurs are serviceoriented and constitute 60% of the total established companies. The sectors where no companies have been established are the activities of households as employers and the activities of international organizations and representatives. Activities of Syrian entrepreneurs can be found in all sectors other than these sectors. The share of Syrian entrepreneurs in the founding capital in the mining and quarrying, public administration and defense, and compulsory social security sectors is below 50%. Capital shares in all other sectors are higher than 50. The highest share is in the water supply, sewerage, waste management and improvement activities sector with 81 %.

As a result, it can be said that Syrian immigrant entrepreneurs provided 1.8 million TL capital inflow to the Turkish economy by establishing approximately 5000 companies in the 2017-2023 period, established their enterprises mostly in Istanbul and Mersin, and preferred founding limited liability company as the company type and wholesale and retail trade as the sector.

The policy makers can use the results to determine the place of Syrian immigrant entrepreneurs's place and effect on Turkish economy.

Further studies should focus specifically on the importance and contribution of the goods and services that Syrian entrepreneurs provide and their companies' positive impact on unemployment.

**HEALTH RIGHTS OF REFUGEES AND ASYLUM SEEKERS IN TURKEY
AND GERMANY: A COMPARATIVE STUDY**

Ferit Çağdaş Sahan*

International immigration law is gaining importance as the number of refugees increases daily. Turkey and Germany have become attractive destinations for refugees, with both countries hosting millions of individuals. However, the question of whether these refugees and asylum seekers have access to fundamental rights, especially the right to health facilities, remains unanswered.

The objective of this paper is to analyze and compare the domestic laws of both states concerning the right to access health facilities from the perspective of refugees and asylum seekers. International immigration laws will also be analyzed to assess the quality of implementation of health rights in both states. Furthermore, the paper will explore which regulations could be implemented or amended to provide better access to health rights for refugees.

The methodology employed is interdisciplinary research in comparative law, which seeks to improve the understanding of immigration law and rules related to health rights through a detailed analysis of the legal doctrines and legislations governing the subject.

This research will compare and analyze the fundamental differences between German and Turkish legislation. It will evaluate the effectiveness of the legislation in the chosen countries and suggest more appropriate ways to improve the health rights of refugees and asylum seekers. This will be achieved by examining the rules closely from a practical perspective to determine their impact on disputes. Data for this research is gathered from the literature of both Turkey and Germany, leading case studies reported in international newspaper articles, and documents and decisions by authorities and hospitals.

The findings suggest that substantial changes are needed in Turkish legislation to update the law in accordance with the capacity of the total number of refugees. Specifically, the vast number of refugees requires a specific status for individuals to provide them with fundamental rights. The determination of refugee status is an issue that leads to refugees and asylum seekers being excluded from national health systems. German legislation, with its historical experience in hosting refugees and asylum seekers after natural and social disasters, could serve as a model for Turkey. Turkish law may consider the German example to detail its legislation for the

---

* Dr., Bremen Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

advancement and determination of refugee status, thereby providing impartial access to health rights.

Keywords: Refugees, Asylum Seekers, Health Rights, Comparative Study, International Immigration Law, Access to Health Facilities, Refugee Status.

**ASYLUM IN EGYPT BETWEEN CONSTITUTIONAL PROTECTION AND
THE POLITICAL FLUCTUATION**

Abdelrahman Mohamed Sayed Ali*

Egyptian constitutions stipulate the right of asylum to a foreigner and prohibit the extradition of political Asylums. While, the constitutional articles - originally - regulates the rights and duties of citizens, although this articles was the only exception to Egyptian constitutions, as it regulates a constitutional right for foreigners.

Egypt has a long history of protecting foreign refugees throughout the ages. However, the growth of this role had been linked to the climax of the national liberation phase of many countries of the Third World, particularly the African countries, during the second half of the twentieth century, and then this role began to decline since the seventies of that century.

However, the rapid and radical political upheavals witnessed in the Arab region during the “Arab Spring”, contributed to a significant increase in the numbers of refugees, as well as changed the official position of them by changing the ruling political system.

This study tries to combine two approaches: one of them is the theoretical approach, which studies the constitutional and legal texts organizing the rights of refugees in Egypt, and the other is factual approach, which examines various factors affecting the presence of refugees in Egypt, by comparing between the two main periods; “the national liberation era” & “The post-Arab Spring era”

If it is easy to track the constitutional and legal texts that regulate the rights and duties of refugees in Egypt, however the factual study, with its dynamics, represents an undeniable burden for any researcher, and despite this the study seeks to liberate from the shackles of normative theoretical research to the horizons of behavioral and realistic to understand the different factors that affected refugees in Egypt.

Finally, the study aims mainly to examine the possibility of providing a safe and neutral environment for refugees residing in Egypt, in order to avoid the scourge of internal or external political fluctuations that may threaten their security or stability.

---

* Dr., Canadian International College.

CLIMATE MIGRANTS AND BURDEN SHARING APPROACH IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL LAW

Başak Kaya*

In today's global world, people have had to leave their places as a result of events related to climate change. Especially since the 1980s, the issue of climate migrants has begun to attract attention internationally. In the report published by the World Bank in 2021, it is predicted that more than 216 million people may be forced to migrate due to climate impact by 2050. Various solution proposals are put forward so that climate migrants, who do not have any legal status and the right to international protection in international law, can benefit from asylum rights and opportunities. First, these immigrants can be resettled elsewhere in a planned and voluntary manner. Secondly, unlike refugees, the right to choose a homeland may become essential if it becomes impossible for climate migrants to return to their countries. Additionally, if a disaster occurring in a certain part of a country does not prevent people from continuing their lives in these areas, a proposal to provide international aid may be on the agenda. The aim of this study is to discuss the necessary regulations and solution proposals so that people who have had to leave their places due to disasters resulting from climate change have the right to asylum and protection in accordance with international law and human rights. In this context, suggestions on the solution of the problem are presented using the literature review method, especially on the basis of international agreements such as the 1951 Geneva Convention, the Framework Convention on Climate Change, the Kyoto Protocol and the decisions of international organizations such as the UN. Within the scope of the findings, a global standard quota system regarding international environmental pollution should be determined and a punitive mechanism should be put into effect for those who exceed the quota level, which will vary from country to country, in accordance with the principle of responsibility of the international community. In addition, the functionality of international organizations should be increased, and an inclusive and collective international climate organization should be established, away from the management of economic and commercial power centers or powerful states. It can be concluded that developed northern countries should share the burden with the underdeveloped southern countries in proportion to the pollution margin, without a dependency relationship. As a matter of fact, the approval of the draft resolution in the UN General Assembly, for which Vanuatu, an island country vulnerable to climate change, requested an advisory opinion from

---

* Dr., Hazine ve Maliye Bakanlığı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

the ICJ, is an important step in ensuring climate justice. The UN General Assembly's decision dated 29.03.2023 and numbered 77/26, in which it requested an advisory opinion from the ICJ, may strengthen the applicability of the "burden-sharing approach" and the responsible role of the international community. At the same time, this decision is a historic decision that emphasizes the importance of collective consciousness and international law in overcoming the global climate crisis and ensuring climate justice.

Keywords: Climate Migrants, Burden Sharing, International Law.

THE WAY FORWARD IN CLIMATE MIGRATION

Afra Gürlüler*

Climate change and the environmental problems had already become undeniable reality, attracting increasing attention. The increasing attention needs to include different academic areas and legal attention is definitely one of them. The issue is really complex and for this reason numerous studies have delved into its complexities, yet the impact of climate change on human migration, both across borders and within them, remains inadequately discussed. The statues of climate migrants needs to be discussed. Currently an international definition or protection frame is not established for climate refugees. Lacking a standardized definition and not being addressed in the 1951 Refugee Convention makes it harder for countries to regulate such an important phenomenon of the time. The climate migrants are mostly already socio-economically disadvantaged groups. So can we need to ask whether we can form a social group from them to address under the Refugee Convention.

There are some challenges in relation to the recognition of climate migrants status. Defining the difference between environmental migrants and climate refugees in a legal sense is important. Another important challenge is incapacibilities of dealing with burgeoning crisis.

This study endeavors to examine the challenges of establishing a theoretical framework to inform better policymaking. It will provide a brief historical overview of migration and discusses the controversies surrounding the term "climate refugee," considering the implications of its recognition by both state and non-state entities. The discourse on development and the North–South divide is considered in developing a contextualized understanding of the phenomenon, with case studies from the different countries including Netherlands and Bangladesh offering insights. Ultimately, the goal is to elevate climate-induced displacement within the broader discourse on global migration, facilitating informed responses and potential policy development. According to this study the issue's magnitude is much higher than current legal remedies and an immediate action is required for the protection of human rights. There are some regional conventions mentioning climate related migrants. This study will also address them to show a way forward in the issue. Governance shaped around human rights with reference to the climate change and environmental damages is crucial. We used to owe this to future generation however the migration related to climate change is already started and now we owe a regulation and protection to current generation as well.

---

* Arş.Gör., İzmir Ekonomi Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Keywords: climate migration, migration, human rights, climate change, climate law

**GENDER-BASED VIOLENCE AGAINST MIGRANT WOMEN
EVALUATION IN TERMS OF CRIMINAL LAW**

Alev Özeroğlu*

Objective: Gender-based violence refers to violence directed against a person based on that person's gender or sex. This type of violence, can be seen in different forms, physical, psychological, sexual, economic, and domestic violence against the victim, when evaluated against migrant women, it is seen that the victim is exposed to two-way violence and discrimination due to both gender and migration. At this point, there is a need to evaluate the relationship between migration and violence from the perspective of criminal law, and it is necessary to evaluate the violence against migrant women through crimes from the perspective of criminal law.

Methodology: The study is based on a systematic review of research and data in the literature, analysis, and analysis of statistics. The literature search was conducted in "Ulakbim Turkish Academic Network and Information Center", "Google Scholar" and international domain indexes between January 2024 and March 2024 using the words "migrant women", "discrimination", "gender inequality", "hate speech".

Findings: In our study, the violence against migrant women was analyzed both in terms of gender-based violence and the discrimination and hate speech they experience due to being migrants. The types of violence, considered in two dimensions, were categorized in terms of the crimes in the Turkish Penal Code, and the cases that fall outside the crimes and sanctions included in the current legal regulations and the controversial issues regarding the scope of violence were identified and solution suggestions were evaluated.

Conclusion: The determination of the current situation in the types of violence against migrant women and the solution of the problems are also related to the measurement of the adequacy of the existing regulations and the limits of what the criminal law can do in this regard. At this point, it is necessary to examine these types of violence in connection with crimes and to identify problems through controversial issues to address the source of the problem in the general picture with holistic solution suggestions.

Keywords: Migrant women, violence, gender, discrimination

---

* Arş. Gör. Dr., Özyeğin Üniversitesi.

**THE BASIC METHODS OF INTERNATIONAL PROTECTION CONCEPT IN
EUROPEAN MIGRATION SYSTEM: STATUS QUO AND POSSIBLE FUTURE
DEVELOPMENTS**

Selim Misafir*

Europe, which has gradually institutionalized the European Union (EU) since the 1950s, has strengthened its political unity and increased its welfare, and has been one of the target regions of refugees worldwide. Today, there is a large influx of irregular migrants towards the EU. These migration movements, which arise due to war, civil war, social and political instability, cause difficulties for EU states, such as the management of crossings at the borders, the heavy cost of hosting a large population and security concerns. Therefore, irregular migration towards the EU in recent years has required the need for more legal regulations.

The legal acceptance of refugees to European states takes place in different ways, such as resettlement, humanitarian admission, community-based special sponsorship, medical evacuation, relatives' admission, humanitarian visa, academic scholarship and labor mobility programs. Humanitarian crises have shown that the EU's legal framework on asylum has been helpless in the face of irregular migration flows. The complex structure of the system is unable to respond to mass and irregular migration.

When EU's effort to develop a common asylum system is analyzed, it is observed that main motivation is the concern of keeping refugees away from the EU borders, sending as quickly as possible those who have managed to cross the border, and sharing the burden. The fact that the issue is handled exclusively and in a restrictive way as an economic and political phenomenon, not a human rights issue, leads to a violation of the fundamental human rights, such as the right to life. For these reasons, the EU needs to work to establish a common refugee legislation on the basis of human rights in accordance with human dignity in the long run, and to develop legal frameworks for equal and fair sharing of the refugee burden in the short term.

Keywords: european union, international protection, migration.

---

* Arş.Gör.Dr., Akdeniz Üniversitesi.

ULUSLARARASI GÖÇ YÖNETİMİ VE DEVLETLERİN GÖÇMENLERİ GERİ GÖNDERME POLİTİKALARI: TÜRKİYE ÜZERİNE ÖNERİLER

Ersin Erkan*

Muzaffer Bimay*

Göç yönetimi, göçün son on yıllarda küresel bir olgu olarak temayüz etmesiyle ulusal ve uluslararası siyasetin önde gelen tartışma ve çalışma alanlarından biri haline gelmiştir. Bu bağlamda, göçmenler için nasıl bir kabul süreci, hangi barınma, eğitim sağlık ve istihdam vd. entegrasyon ve uyum politikaları uygulanması gerektiği yüksek düzeyde kamusal ilgiye mazhar olmuştur. Bununla birlikte, göçün beklenmedik düzeyde kitlesel karakter kazanması devletlerin kapasitelerini ve geleneksel göç yönetim modellerinin sorgulanmasına yol açmıştır. Örneğin, kısa süre öncesine kadar az sayıda göçmenin bireysel olarak deneyimlediği, kamuoyunun ilgisini çekmeyen ve teknik bir mesele olarak addedilen göçmenleri “geri gönderme” politikaları popüler bir kamusal tartışma konusuna dönüşmüştür. Gerçekten, kitlesel göç birçok devletin yönetme kapasite ve kabiliyetini aşmış, siyasal bir soruna dönüşmüştür. Hatta birçok demokratik ülkede, temel siyasal faylardan biri haline gelmiş, göçmen karşıtı partiler ortaya çıkmış (kimileri tek başına ya da paydaş olarak iktidara gelmiş) kamuoyunda göçmen karşıtı duygu ve eylemlerde artışlar gözlemlenmiştir. Günümüzde beklenmedik ve zorlu koşullarda devletler kitlesel ve düzensiz göçü yönetmek üzere geri gönderme politikalarını gözden geçirmeye ve yeni duruma uygun politikalar geliştirmeye çalışmaktadırlar.

Türkiye’de de sayıları ve görünürlükleri oldukça artan göçmenlerin geri gönderilmesine dair tartışmalar son yıllarda ivme kazanmıştır. Bugüne değin göçmenlere hukuki süreçler işletilerek bireysel geri dönüşleri sağlanıyordu. Ancak, geleneksel ve sınırlı bir geri dönüş politikasının yeni gerçeklikle uyuşmadığı, kamuoyunu tatmin etmediği açıktır. Türkiye’de göç sorununa gerçekçi, demokratik ve radikal biçimde yaklaşacak yeni ve kapsamlı bir göç yönetim modeline ihtiyaç olduğu aşikardır. Göçmenleri geri gönderme politikası ise böyle bir göç yönetim modelinin en önemli ve modelin uygulanabilirliğini belirleyecek unsurudur. Bu çalışmada Türkiye’nin nasıl temel insan hak ve özgürlüklerine saygılı, demokratik, adil ve uygulanabilir geri gönderme politikası tasarlayabileceğine dair tartışmalara katkı sunmak amaçlanmaktadır. Literatür taramasıyla birlikte kimi Batılı devletlerin son zamanlarda geliştirdikleri geri gönderme politikaları karşılaştırmalı şekilde ele alınarak Türkiye üzerine

---

* Prof. Dr., Bingöl Üniversitesi.

* Doç. Dr., Batman Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

politika önerileri ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye ile benzer göç sorunları yaşayan ülkelerdeki uygulamalar ve bu uygulamaların yansımaları eleştirel biçimde gözden geçirilerek Türkiye bağlamına nasıl ve ne ölçüde uygulanabileceği tartışılacaktır. Yukarıda belirtildiği üzere, temel amaç, "göçmenlerin gönüllü katılımını sağlayan evrensel hak ve özgürlükler çerçevesinde etkin ve işleyen bir geri gönderme süreci gerçekleştirilebilir mi?" sorusuna diğer demokratik ülkelerin deneyimleri aracılığıyla cevap bulabilmektir.

Anahtar Kelimeler: Kitleli Göç, Göç Yönetimi, Geri Gönderme.

**AVRUPA BİRLİĞİ GÖÇ POLİTİKALARININ BİR ARACI OLARAK
GERİ KABUL ANLAŞMALARI:
TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ GERİ KABUL ANLAŞMASI**

Çiğdem Manap*

Bu çalışmada, ‘Avrupa Birliği’nin göç politikaları ve Türkiye-Avrupa Birliği Geri Kabul Anlaşması incelenmektedir. Avrupa’da çoğunlukla göçmen krizi ya da mülteci krizi kavramlarıyla anılan 2015 yazı mültecilerin ve diğer göçmenlerin Yunanistan, Makedonya, Sırbistan üzerinden Avrupa Birliği’ne ve özellikle Avusturya ve Almanya’ya doğru kitlesel hareketine denk gelen bir dönemdir. Avrupa Birliği, bu göç dalgasının yönetilmesi ve önlenmesi için çeşitli politikalar geliştirmiştir. Bu göç dalgasını durdurmak amacıyla AB ile Türkiye arasında 2013 yılında imzalanan geri kabul anlaşmasının yürürlüğe konması 2016 yayınlanan Zirve Bildirisiyle güvence altına alınmıştır.

Avrupa Birliğinin göç yönetimi politikaları kapsamında Türkiye’ye ilk olarak 2003 yılında önerilen geri kabul anlaşması uzun süren müzakereler sonunda 2013 yılında imzalanmış,

Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce Türkiye’ye tanınan üç yıllık süreçte imzalanan Ortak Eylem Planı ve Zirve Bildirilerinde konuyla ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Türkiye ile Avrupa Birliği arasında düzensiz göçle daha etkin mücadele etmek amacıyla imzalanan Geri Kabul Anlaşması Suriye’de yaşanan savaş nedeniyle 2011 itibariyle ortaya çıkan mülteci akınının 2015 yılının yaz aylarında Avrupa’ya yönelmesiyle Avrupa Birliği göç politikalarının temel konularından biri haline gelmiştir. Anlaşmanın temel amacı, Avrupa Birliği’ne yönelik göç akışını azaltmak ve göçmenlerin sayısını kontrol altına almaktır. Anlaşma, Türkiye’ye mali ve siyasi teşvikler sağlamayı ve AB’nin Türkiye’deki sığınmacıları desteklemesini içeren bir dayanışma mekanizması öngörmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası göç, Geri Kabul Anlaşması, Avrupa Birliği, Türkiye, mülteciler.

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi.

ULUSLARARASI POLİTİKADA BİR CEZALANDIRMA YÖNTEMİ OLARAK GÖÇ VE GÖÇMEN OLGUSU: FİLİSTİN ÖRNEĞİ

Veysel Babahanoğlu*

Uluslararası politika, devlet türü aktörlerin yoğun, etkili ve aktif olduğu bir alandır. Realist perspektifte devletler güç ve çıkar peşinde koşan aktörler olarak kabul edilmektedirler. Tarih dönemselsel değişimlere şahit olan bir olgudur. Zaman içerisinde toplumların ve devletlerin güç, çıkar ve tehditleri değişken bir takım haller alabilmektedir. Bu bağlamda olmak üzere devletlerin çıkarları ve dönemin özellikleri gibi bir takım nedenlere göre göç ve göçmen olgusuna karşı olumlu ya da olumsuz bir tutum takınmaktadır. Bu çalışmada, devletlerin göç ve göçmen olgusuna karşı tutumunun kökenleri irdelenerek bunun nedenlerinin saptanması amaçlanmıştır. Bu bağlamda Filistin örneği üzerinden hareket edilerek göç ve göçmen olgusunun devletler tarafından iç ve dış politikada araçsallaştırıldığı savı incelenecektir.

Göç ve göçmen ordusu adeta insanlık tarihiyle eşzamanlı bir geçmişe sahiptir. İnsanlar çeşitli nedenlerle göç etmektedirler. Özellikle ulus devletlerin dünya sahnesinde başat aktör olmasını müteakip devletler, toplumsal ve bireysel hareketler ile eylemler üzerinde de ciddi etkide bulunan aktör haline dönüşmüşlerdir.

İnsanlar sosyo politik ve ekonomik birçok nedenden dolayı zaman içerisinde göç etmişlerdir. Tarih boyunca insanlar göç etmişlerdir. Göç ve göçmenler, göç merkezleri üzerinde yeni bir sosyo politik ve ekonomik dinamiğin gelişmesine de neden olmaktadır. Göçler bazen büyük kitleler halinde gerçekleşirken, bazen daha bireysel kalabilmektedir. Bununla beraber etnik, dini, ekonomik, politik, bireysel, çevresel, iklimsel ve benzeri nedenlerle gerçekleşen göçler bölgesel ve yerel etkiler doğurabilme kapasitesine sahiptir. Bu etki küreselleşen dünyada daha yoğun sonuçlar doğurmaya adaydır. Devletler içinde buldukları yerel bölgesel ve küresel koşullardan etkilenerek göç ve göçmen olgusuna yönelik politik tutum içerisine girebilmektedirler.

Orta Doğu medeniyetin doğup büyüdüğü en önemli coğrafyalardan birisidir. Orta Doğu medeniyeti, dünyanın geri kalanına en yoğun göçleri veren bölgedir. Filistin bu anlamda özel bir yere sahiptir. I. Dünya Savaşı sonrası dünyada güç dengesi değişmiştir. İmparatorluklar yıkılmış ulus devletler etkili olmaya başlamıştır. Orta Doğu Bölgesi'nde de çok sayıda ulus devlet boy göstermiştir. Bölgede hâkim devlet olan Osmanlı Devleti'nin yıkılmasından sonra

---

* Dr. Öğr. Gör., Düzce Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

Orta Doğu Bölgesi'nde özellikle de Filistin'de devletler ve toplumlar bağlamında yeni dinamikler ortaya çıkmıştır.

Filistin'e dünyanın hemen her yerinden Yahudi kökenli insanlar getirilerek burada yaşamlarını sürdürmeleri istemiştir. Bölgede kurulan İsrail, bir taraftan Arap devletleri diğer taraftan Batı dünyası için bölgenin en önemli devletlerinden biri haline dönüşmüştür. İsrail'in kurulmasını müteakip dünyanın geri kalan kesimlerinden Yahudi nüfus Filistin'e göç ettirilirken yerli Filistin nüfusu da yerlerinden edilerek göçe zorlanmıştır. Günümüzde Filistinler dünyanın en kalabalık göçmen nüfuslarından birini oluşturmaktadır. Filistinlilerin başka ülkelere göçleri zorunlu tercihe dayanan bir göçtür. 7 Ekim 2023 saldırıları sonrasında da bu göç artarak devam etmektedir. İsrail'in bir taraftan yeni yerleşim yerleri açarak Yahudileri buraya getirtmesi diğer taraftan Filistinlileri başka yerlere göçe zorlaması göç ve göçmen olgusunu bir dış politika aracı olarak kullandığını göstermektedir.

Filistinlilerin İsrail'in ilk kuruluşundan günümüze kadar sistematik bir şekilde göçe zorlanması, göçün bir cezalandırma enstrümanı olarak kullanılma tutumu olarak da ifade edilebilir. Bu çalışmada konu realist bir perspektiften ele alınarak, savaşlar sonrası kendi mülklerine dönmelerine izin verilmeyen Filistinlilerden, evleri zorla ellerinden alınarak göçe zorlanan Filistinlilere varana değin farklı durumdaki Filistinlilerin göç ettirilmesinin güç dengesi, tehdit algısı ve çıkar gibi unsurla izah edilmesinin mümkün olduğu, bütün bunlarla beraber göçün esasen bir cezalandırma aracı olarak da kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, Ulus Devlet, Filistinliler, Cezalandırma.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

ANAYASA MAHKEMESİNİN VE İNSAN HAKLARI AVRUPA MAHKEMESİNİN MERCEĞİNDEN GERİ GÖNDERME MERKEZLERİNİN KOŞULLARINA BAKIŞ

Seda Özkan*

Bu bildirin amacı, göç ve insan hakları hukuku bağlamında geri gönderme merkezlerinin kötü koşullarına ilişkin olarak talep edilen tedbirlerin Anayasa Mahkemesinin (AYM) merceğinden nasıl görüldüğünü ve bu görüşün İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin merceğinden (İHAM) nasıl değerlendirildiğini ortaya koymaktır.

Bildiride, AYM'nin önüne gelen *G.B. ve Diğerleri* başvurusunun, başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğu kararı ile bu karar üzerine başvuru hak ihlali iddiasını İHAM'ın önüne taşınmalarıyla verilen İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin (İHAS) 3'üncü maddesinin ihlal edildiği yönündeki karar karşılaştırmalı yöntemle incelenecektir.

Anayasa Mahkemesinin İçtüzüğü'nün 73'üncü maddesinin 1'inci fıkrasına göre; başvuru hakkının yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşıldığı takdirde Bölümlerce esas inceleme aşamasında gerekli tedbirlere resen veya başvuru hakkının talebi üzerine karar verilebilmektedir. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 49'uncü maddesinin 5'inci fıkrasına göre; Bölümler, esas inceleme aşamasında, başvuru hakkının korunması için zorunlu gördükleri tedbirlere resen veya başvuru hakkının talebi üzerine karar verebilmektedir. İçtüzükteki düzenleme Kanun'daki düzenlemenin aksine, bireysel başvuru kapsamındaki her hak ve özgürlük hakkında tedbir kararı verilemeyeceğini ortaya koymakta olup Kanun'la sağlanan güvenceyi hak ve özgürlükler aleyhine daraltmaktadır ki bu husus da ayrı bir tartışma konusu teşkil etmektedir.

İçtüzükte “yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne” ifadesiyle işaret edilen Anayasa maddesi, 17'nci madde olmaktadır. Sınır dışı edilmek üzere tutulan yabancıların kaldığı geri gönderme merkezlerinin kötü koşullarına ilişkin tedbir talepleri, AYM'nin önüne sıklıkla gelmektedir. Bu talepler, geri gönderme merkezlerinde Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvencelenen hakların ihlali sonucunu doğuracak düzeyde kötü koşulların olduğu yönündeki iddialara dayanmakta olup AYM, salt bu koşullara ilişkin olarak Anayasa'nın 17'nci maddesi kapsamında tedbir kararı verilmesini gerektirecek düzeyde ciddi bir hak ihlali tehlikesi mevcut

---

* Arş.Gör.Dr., Trakya Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

olduğuna hükmetmediğinden ilgili talepleri reddetmiştir. *G.B. ve Diğerleri* başvurusu da bu kararlardan biri olmakla birlikte bu kararın diğerlerinden farkı, başvuruçuların hak ihlali iddiasını İHAM önüne taşımış olmalarıdır. Bunun üzerine İHAM, *G.B. ve Diğerleri v. Türkiye* kararında, AYM'ye yapılan bireysel başvurunun, başvuruçuların ilgili geri gönderme merkezindeki kötü koşullara ilişkin şikâyetleri bakımından etkili olmadığı kanaatine vararak İHAS'ın 3'üncü maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

AYM, *K.A.* başvurusunda “*koşullarının olumsuz olması nedeniyle yaşanan ızdırap için tazminata hükmedildiğini gösteren herhangi bir adli veya idari yargı kararının bulunmadığı*” gerekçesiyle tutulma koşullarının insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele düzeyinde olduğu iddiası yönünden Anayasa'nın 17'nci maddesinin 3'üncü fıkrasının ihlal edildiğine karar vermişse de *B.T.* başvurusunda bu karardan vazgeçerek tutulma koşullarının insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağını ihlal ettiğine ilişkin iddianın başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Çünkü AYM, *G.B. ve Diğerleri* başvurusunda belirttiği üzere, tam yargı davasının bu anlamda etkili bir başvuru yolu olduğuna hükmetmiştir. Oysa AYM'nin içtihadından vazgeçerken değerlendirmesi gereken asıl husus, etkili başvuru yolunun yalnız teoride değil pratikte de etkili bir başvuru yolu olması gerektiği olmalıdır. İHAM da buna dikkat çekerek *G.B. ve Diğerleri* başvurusunda, AYM'ye başvurdukları sırada başvuruçuların henüz gözetim altında olduklarını vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, sınır dışı edilmek amacıyla gözetim altında tutulanlar için hem teoride hem de pratikte derhâl etkili olabilecek bir başvuru mekanizmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. İHAM'ın da vurguladığı üzere, tazmin yolu değil etkili bir mekanizma gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: sınır dışı edilme, geri gönderme merkezi, tedbir kararı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

WILLARD VAN ORMAN QUINE KURAMLARIYLA ANALİTİK FELSEFE' DE KOZMOPOLİTANİZM

Kıymet Dirican*

Quine'nin radikal ampirist görüşüne göre, insanların dünya hakkında bildiği hiçbir şey dil alanının dışında değildir ve bu görüşü ile bilgi teorisini geliştirmeye başlamıştır. Quine felsefesinin bir dil teorisine bağlı olduğunu belirtmiştir. Quine'ın "Dünya hakkındaki konuşmamızı nasıl elde ederiz?" sorusunu sormuştur. Quine 20. yüzyıl filozofları arasında, ampirik kanıtlardan bağımsız olarak metafizik gerçekler hakkında yorum yapmak yerine bilimsel düşünceyle değişen özerk nitelikte "bilim felsefesi yeterince felsefedir" diyen bir ampirizm savunucusudur. Mantıksal pozitivistlerin ya da tüm gerçek ifadelerin gözlemlenebilir verilere dayanması gerektiğini iddia eden Avrupalı A. J. Ayer ve Rudolf Carnap gibi filozofların yanında yer almıştır. Quine daha sonra yayınlanmış birçok makalesi arasında en iyi bilineni olan "Deneyciliğin İki Dogması" ile bilimsel yaklaşımında yön değiştirmiştir. Bu makale ilk olarak Ocak 1951'de Philosophical Review'da yayınlanmıştır ve 1953'te onun makalelerinden oluşan bir derlemede yeniden basılmıştır. "Mantıksal Bir Bakış Açısından" başlıklı makale, pozitivistimin iki ana noktasını eleştirmektedir. Birincisi, Quine, Kant'ın analitik ve sentetik önermeler arasındaki temel ayrımı ya da doğru görünen ifadeler ile bu önermelerin biçimi nedeniyle doğru olan ifadeler arasındaki ayrımı reddetmiştir. Bu yaklaşımı Dan Dennett'in yazdığı "Filozofların Sözlüğü"nde Quine'ye yer kazandırmıştır: "quine", açık bir ayrımı reddetmek anlamına gelir. İnkâr etmek Analitik ve sentetik ifadeler arasındaki ayrımdır ve hiçbir şeyin deneyimden bağımsız olarak bilinmeyeceği anlamına gelmektedir. İkinci olarak makale, indirgemecilik dogması olarak adlandırdığı ya da kendi deyimiyle inanca karşı çıkmıştır: "her anlamlı ifadenin, doğrudan deneyime gönderme yapan terimler üzerindeki bazı mantıksal yapılara eşdeğer olduğudur." Başka bir deyişle, bir kişinin deneyimindeki hiçbir şey, onunla ilgili anlamlı ifadelerin ötesinde değildir. Bu sonuçta duyuların ötesindeki bir gerçekliğe ilişkin tüm bilgilerin reddedilmesi anlamına gelmektedir. Quine, dünya ile ilgili olan şu açıklaması: "Coğrafya ve tarihin en gündelik konulardan atom fiziğinin en derin yasalarından hatta saf matematik ve mantığa kadar sözde bilgilerimizin veya inançlarımızın bütünlüğü bir insandır. Quine'e göre deneyim insanı etkileyen ve çevreleyendir. "

Quine, anlamın doğası ve insanların nesnel gerçeklik hakkında neler bilebileceği konusunda iki sonuca varır. Bunlardan biri, 1960 tarihli "Kelime ve Nesne" adlı kitabında dile

---

* Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Bölümü.

Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Göç Sempozyumu

getirdiği: Bir dilden diğerine, hatta aynı dildeki bir cümleden diğerine çeviri yaparken, anlamı anlamının birçok çelişkili yolu olması kaçınılmazdır ve hangisinin haklı olduğunu sormanın hiçbir anlamı yoktur.

'İki Deneycilik Dogması' makalesinde, 'Bilimin kavramsal şemasını, geçmiş deneyimleri gelecekteki deneyimleri tahmin etmek için bir araç olarak düşünmektedir. Fiziksel nesnelere, tanım gereği deneyim açısından epistemolojik olarak Homeros'un tanrılarıyla karşılaştırılmaz. Önermeler uygun araçlar ve kavramsal olarak duruma dâhil edilir. Quine, Homeros'un tanrılarına değil, fiziksel nesnelere inandığını belirtir ve bunun tersine inanmanın bilimsel bir hata olduğunu düşünmektedir. Fiziksel nesnelere epistemolojik temel açısından derece bakımından farklılık gösterir ve kavramlarımıza yalnızca kültürel önermeler olarak girer."

Bu çalışmanın amacı epistemolojik farklılık gösteren kültürel önermelerin kozmopolitizm açısından felsefi ve küresel etkileri; her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğunu fark eden sanatçı Jesse Darling'in Aziz Jerome Baladı "The Ballad of Saint Jerome" installation eseriyle ilişkilendirilerek incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Analitik felsefe, mantık, epistemolojik farklılık, kozmopolitizm.